

แผนปฏิบัติการ

ระยะ

5

ปี

(พ.ศ. 2566 - 2570)

ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

၆၆၆

5

(w.ф. 2566 – 2570)

ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำนำ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ โดยยึดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 4 แนวทาง คือ 1) การมองเป้าหมายร่วมกัน 2) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยและจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญ 3) การจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการ และ 4) การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดจนแนวทางการพัฒนาระบบราชการไทย 4.0 โดยมีการจัดกระบวนการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมจากบุคลากรภายในสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งมีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหา อุปสรรค และการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบนโยบาย กรอบการปฏิบัติงาน กำหนดกิจกรรมและโครงการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้มีความทันสมัย พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “องค์การทันสมัยในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร”

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3 พฤษภาคม 2565

สารบัญ

หน้า

คำนำ	1
สารบัญ	4
ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร	7
ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	11
2.1 ความนำ.....	11
2.2 วัตถุประสงค์	12
2.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
ส่วนที่ 3 โครงสร้างอำนาจและหน้าที่	13
3.1 ภารกิจ และอำนาจหน้าที่	13
3.2 การแบ่งส่วนราชการ	14
3.3 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน	19
ส่วนที่ 4 สถานการณ์การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในปัจจุบันและอนาคต	23
4.1 สถานการณ์ปัจจุบัน	23
4.2 แนวโน้มสำคัญที่มีผลต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	29
4.3 ความต้องการของผู้รับบริการ	32
4.4 นโยบายของผู้บริหารสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	33
4.5 โอกาสและความเสี่ยงต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	35
ส่วนที่ 5 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมตคณ-รัฐมนตรี	39
เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560	
5.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)	39
5.2 แผนระดับที่ 2	46
5.3 แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง	56
5.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	62

ส่วนที่ 6	สาระสำคัญของแผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	67
6.1	ภาพรวม	67
6.1.1	วิสัยทัศน์	67
6.1.2	พันธกิจ	67
6.1.3	เป้าประสงค์	67
6.1.4	ตัวชี้วัด	67
6.1.5	ค่านิยมหลัก	68
6.1.6	วัฒนธรรมองค์การ	68
6.1.7	แผนที่กลยุทธ์	69
6.2	แผนปฏิรูปราชการ	70
6.2.1	แผนปฏิรูปราชการที่ 1	70
	เรื่อง การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	
6.2.2	แผนปฏิรูปราชการที่ 2	72
	เรื่อง การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	
6.2.3	แผนปฏิรูปราชการที่ 3	74
	เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	
6.2.5	แผนปฏิรูปราชการที่ 4	76
	เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	
ส่วนที่ 7	การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ	81
ภาคผนวก		85

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2518 โดยมีภารกิจหลักคือการจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรที่มีที่ดินทำกินไม่เพียงพอ ผู้ไร้ที่ดินทำกิน และสถาบันเกษตรกรได้เช่า เช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมถึงการสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ในการบริหารงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยส่วนกลางประกอบด้วย 8 สำนัก 1 ศูนย์ และ 2 กลุ่ม และส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด 72 จังหวัด มีอัตรากำลังทั้งข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ รวมทั้งสิ้น 2,173 ราย แบ่งเป็นบุคลากรส่วนกลางจำนวน 753 ราย และส่วนภูมิภาค จำนวน 1,420 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2564) โดยในการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ซึ่งกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ผ่านมาภายใต้แผนปฏิบัติราชการวาระแรก 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผลการดำเนินงานสำคัญประกอบด้วย การจัดที่ดินให้เกษตรกรจำนวน 2.96 ล้านราย พื้นที่ 36.44 ล้านไร่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การคมนาคม และระบบสาธารณสุขไปจนถึงการทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานภาคีเพื่อร่วมบูรณาการด้านแหล่งน้ำและโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตร โครงการส่งเสริมระบบเกษตรอินทรีย์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เป็นต้น ในส่วนของการบริหารองค์การ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้พัฒนาการให้บริการเกษตรกรทั้งการให้บริการ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกร มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้กับงานจัดที่ดินมากขึ้น รวมถึงการปรับปรุงพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบโจทย์บริบททางสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไป

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการโดยจัดทำแผน 5 ปีที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของนายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งแผนปฏิบัติการ 5 ปี (วาระแรก 3 ปี พ.ศ. 2563 – 2565) จะได้สิ้นสุดลงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นกรอบแนวทาง การดำเนินงานของหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้บรรลุเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาจากสถานการณ์การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินในช่วงที่ผ่านมา ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริหารองค์กร รวมถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิสัยทัศน์ของแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คือ องค์การทันสมัยในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยมีเป้าหมายมุ่งพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน คาดหวังให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีแผนปฏิบัติการ 4 เรื่องสำคัญ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2) การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (3) การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และ (4) การเสริมสร้างสมรรถนะองค์กรและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1) แผนปฏิบัติการที่ 1 เรื่อง การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีเป้าหมายในการวางแผนและจำแนกการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งเร่งรัดจัดหาที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

2) แผนปฏิบัติการที่ 2 เรื่อง การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเป้าหมายในการเพิ่มศักยภาพพื้นที่เกษตรกรรม ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมระบบนิเวศ พื้นฟูดิน และการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดปัญหาการเผาในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน

3) แผนปฏิบัติการที่ 3 เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สนับสนุนให้ผู้นำเกษตรกรทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนหน่วยงานในการสร้างความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์งานด้านการปฏิรูปที่ดินให้กับชุมชนของตนเอง

4) แผนปฏิบัติการที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์กรและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์กร ระบบการทำงานและการให้บริการ และบุคลากรสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมรับมือกับบริบทของการทำงานที่เปลี่ยนแปลงได้

ภายใต้แผนปฏิรูปราชการในแต่ละเรื่องมีการกำหนดโครงการสำคัญ และงบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานให้สามารถตอบตัวชี้วัด เป้าหมายแผนปฏิรูปราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา แผนงาน/โครงการ และงบประมาณของสำนัก/กอง/ศูนย์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และสังคมส่วนรวมต่อไป แผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปีของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (พ.ศ. 2566 – 2570) ประมาณการวงเงินงบประมาณรวม จำนวน 13,211,690,000 บาท ประกอบด้วย

1. แผนปฏิรูปราชการที่ 1 เรื่อง การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 3,532,764,000 บาท
2. แผนปฏิรูปราชการที่ 2 เรื่อง การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 5,408,630,000 บาท
3. แผนปฏิรูปราชการที่ 3 เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 3,358,045,400 บาท
4. แผนปฏิรูปราชการที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์กรและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จำนวน 912,254,700 บาท

ส่วนที่ 2

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2.1 ความนำ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 4 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “มาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง” และมาตรา 9 ในวาระเริ่มแรกการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการเป็นแผนห้าปี ตามมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ให้จัดทำเป็นแผนสามปีโดยมีห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งปัจจุบันได้ครบวาระแล้ว

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงได้มีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานในช่วงแผนปฏิบัติราชการในระยะแรก 3 ปี พร้อมประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในและภายนอกองค์การ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความต้องการของผู้บริหาร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570) ของหน่วยงาน โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งวางแนวทางการพัฒนาระบบราชการไทย 4.0 ให้รองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่ทุกองค์การภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ในการพลิกโฉม (Transform) ให้สามารถเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง (Credible and Trusted Government) และนำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) มาเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปีของหน่วยงาน รวมทั้งเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดงบประมาณการดำเนินการต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับ 2 และระดับ 3 รวมทั้งแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการปฏิบัติงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่รองรับแผนและนโยบายในด้านต่าง ๆ และสามารถตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

3.1 การกิจ และอำนาจหน้าที่¹

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรได้มีที่ทำกินเพื่อยังชีพอย่างพอเพียง และยั่งยืน โดยการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัย ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินที่มีได้ทำประโยชน์ ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจัด ให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และสถาบันเกษตรกร ได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรกร การปรับปรุงทรัพยากร และปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2) ดำเนินการจัดหาที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐ เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยจัดที่ดิน ให้เกษตรกรเช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ ตลอดจนการจัดที่อยู่อาศัย การให้กรรมสิทธิ์และการใช้ประโยชน์ ที่ดิน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร รวมทั้งการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการปฏิรูป ที่ดินและวิชาการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3) ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกการใช้ประโยชน์ พัฒนาประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน การบริหารจัดการทรัพยากรการผลิต พื้นฟูสภาพแวดล้อม และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
- 4) บริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและค่าใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูป ที่ดิน การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ การให้กู้ยืมเงินสำหรับการพัฒนาอาชีพ รายได้ รวมตลอดถึงการใช้จ่ายเงินกองทุน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรมิให้สูญเสียสิทธิในที่ดิน รวมทั้งการจัดทำสารบบที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน
- 5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

¹ กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552. (2552, 27 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอนที่ 6 ก หน้า 9 – 16.

3.2 การแบ่งส่วนราชการ^{2, 3}

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแบ่งการบริหารงานออกเป็น 2 ส่วน (ภาพที่ 2.1) คือ

1) ส่วนกลาง ประกอบด้วย 8 สำนัก 1 กอง และ 1 ศูนย์ และ 2 กลุ่มงาน

2) ส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด 72 จังหวัด ยกเว้น จังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

² กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552. (2552, 27 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอนที่ 6 ก หน้า 9 – 16.

³ กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557. (2557, 30 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 131 ตอนที่ 88 ก หน้า 17 – 18.

3.2.1 กองการเจ้าหน้าที่

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำแผนงานและดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน เว้นแต่การฝึกอบรม
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยและพัฒนาระบบคุณธรรมของสำนักงาน
- 3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.2 สำนักกฎหมาย

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการเจรจา การระงับข้อพิพาท และการแก้ไขปัญหาที่ดินของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่และตามที่กระทรวงมอบหมาย
- 3) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินและการคุ้มครองที่ดิน ด้านสาธารณูปโภค ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินรายบุคคล
- 4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.3 สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการจัดหาที่ดินเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน
- 2) ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามงานจัดที่ดินทั้งที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชน รวมทั้งการสอบสวนสิทธิการเจรจากระจายสิทธิ และการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดิน
- 3) ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามการจัดซื้อที่ดิน การเช่า การเช่าซื้อ และการโอนกรรมสิทธิ์ให้เกษตรกร
- 4) ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและกำหนดเขตที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และกำหนดแนวทางการพัฒนาในด้านต่างๆ ในที่ดินพระราชทาน
- 6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.4 สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการด้านวิชาการและกำหนดมาตรฐานการทำแผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจรังวัด การควบคุม และการตรวจสอบการจัดทำแผนที่ในงาน

ปฏิรูปที่ดิน

- 3) ดำเนินการเกี่ยวกับสารบบและทะเบียนที่ดิน
- 4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.5 สำนักบริหารกลาง

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงาน
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงาน
- 3) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การผลิตสื่อ งานศิลป์ และงานโสตทัศนูปกรณ์ รวมทั้ง

การเผยแพร่กิจกรรมความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของสำนักงาน

- 4) ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานราชการและการตรวจราชการของสำนักงาน
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่ ยานพาหนะ และการสื่อสารของสำนักงาน
- 6) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานคลัง การเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ

และการตรวจสอบใบสำคัญของสำนักงาน

- 7) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดของสำนักงาน
- 8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.6 สำนักบริหารกองทุน

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของกองทุน แผนปฏิบัติการและมาตรการตลอดจนระเบียบ กฎเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับกองทุน

2) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการ รวมทั้งให้บริการด้านสินเชื่อเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อพัฒนารายได้ รวมทั้งการติดตามประเมินผล

3) บริหารเงินกองทุน สินทรัพย์ ระบบบัญชี ตรวจสอบและติดตามเงินกองทุน เพื่อสนับสนุนเงินทุนแก่เกษตรกรให้มีประสิทธิภาพ

4) ศึกษา คำนวณ และวิจัย เพื่อพัฒนางานกองทุน

5) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.7 สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ให้บริการด้านวิชาการ หรือวิชาชีพตามหลักวิชา หรือทฤษฎีทางสถาปัตยกรรม วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล และวิศวกรรมการเกษตร
- 2) นำผลการศึกษาและการวิเคราะห์งานวิชาการพัฒนารายพื้นที่ไปสู่การปฏิบัติ โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.8 สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 3) ดำเนินการด้านวิชาการและแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาบุคลากรและเกษตรกรของสำนักงาน
- 4) พัฒนาองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 5) ดำเนินการด้านศูนย์เรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดิน
- 6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.9 สำนักวิชาการและแผนงาน

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการ และงบประมาณของสำนักงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง
- 2) ติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการของหน่วยงานในสังกัด
- 3) ดำเนินการติดต่อประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านความช่วยเหลือและความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 4) ศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลโครงการพิเศษต่าง ๆ ตามที่รัฐบาลและกระทรวงมอบหมาย
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนายุทธศาสตร์ระบบงานวิจัย จัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย รวมทั้งบริหารโครงการวิจัยและส่งเสริมงานวิจัยของสำนักงาน
- 6) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.10 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 2) จัดระบบการสำรวจ การจัดเก็บ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัด และเป็นศูนย์กลางข้อมูลการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของประเทศ
- 3) บริหารและพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 4) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบข้อมูลที่ดินและแผนที่ด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

3.2.11 กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ทำหน้าที่หลักในการพัฒนาการบริหารของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน
- 2) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน
- 3) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และหน่วยงานภายในสำนักงาน
- 4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.12 กลุ่มตรวจสอบภายใน

ทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงาน
- 2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3.2.13 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเป้าหมาย แผนงานและโครงการของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และสำนักงานในเขตพื้นที่จังหวัด

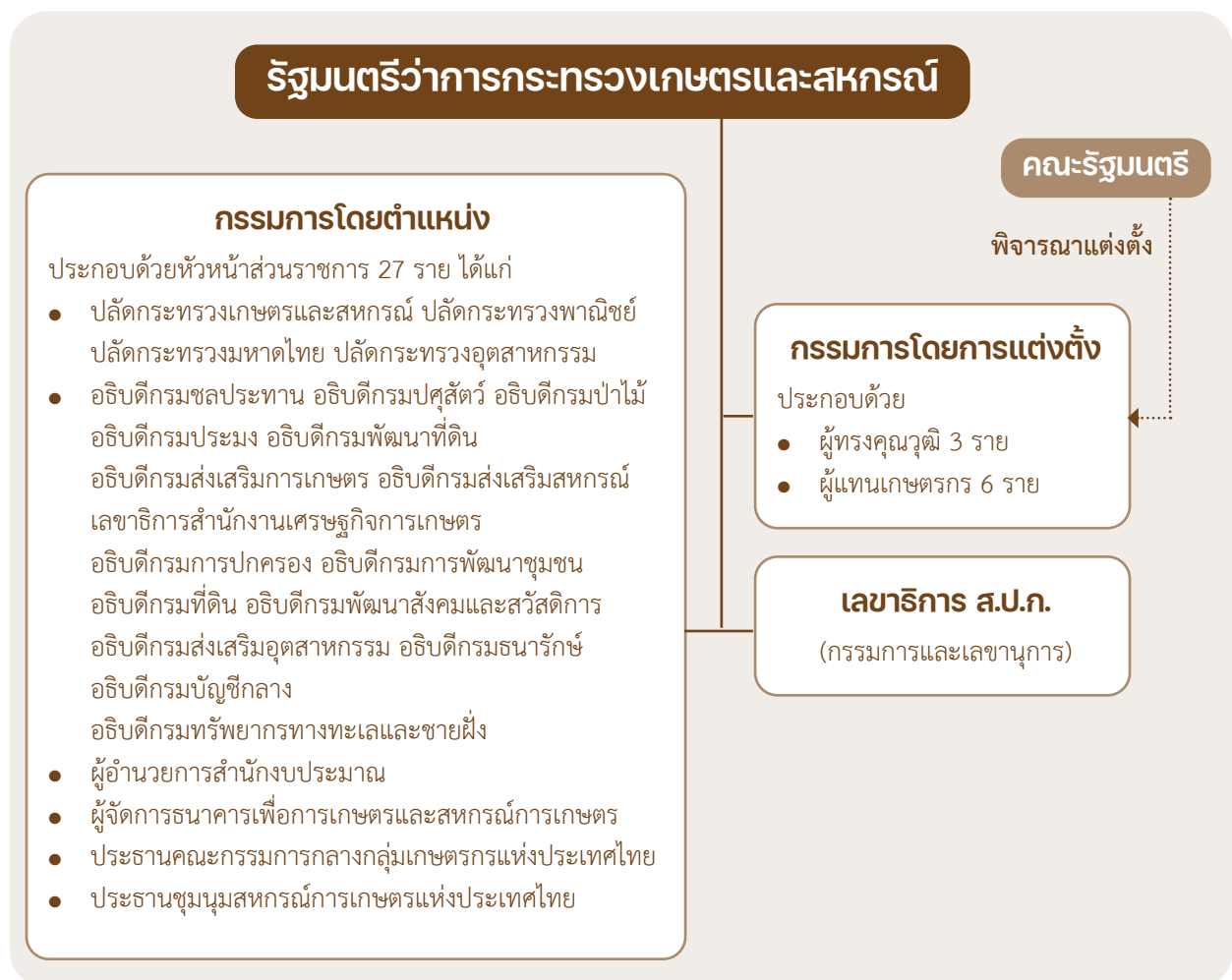
2) ดำเนินการด้านรังวัด งานสอบสิทธิ งานข้อมูลสารบบที่ดินและแผนที่ งานกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม งานคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม งานเจรจาไกล่เกลี่ย และระงับข้อพิพาท งานคดี งานความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่และงานออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน การพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสถาบันเกษตรกร ในเขตพื้นที่จังหวัด

3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.3 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน

การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) และในส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาคมีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

3.3.1 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

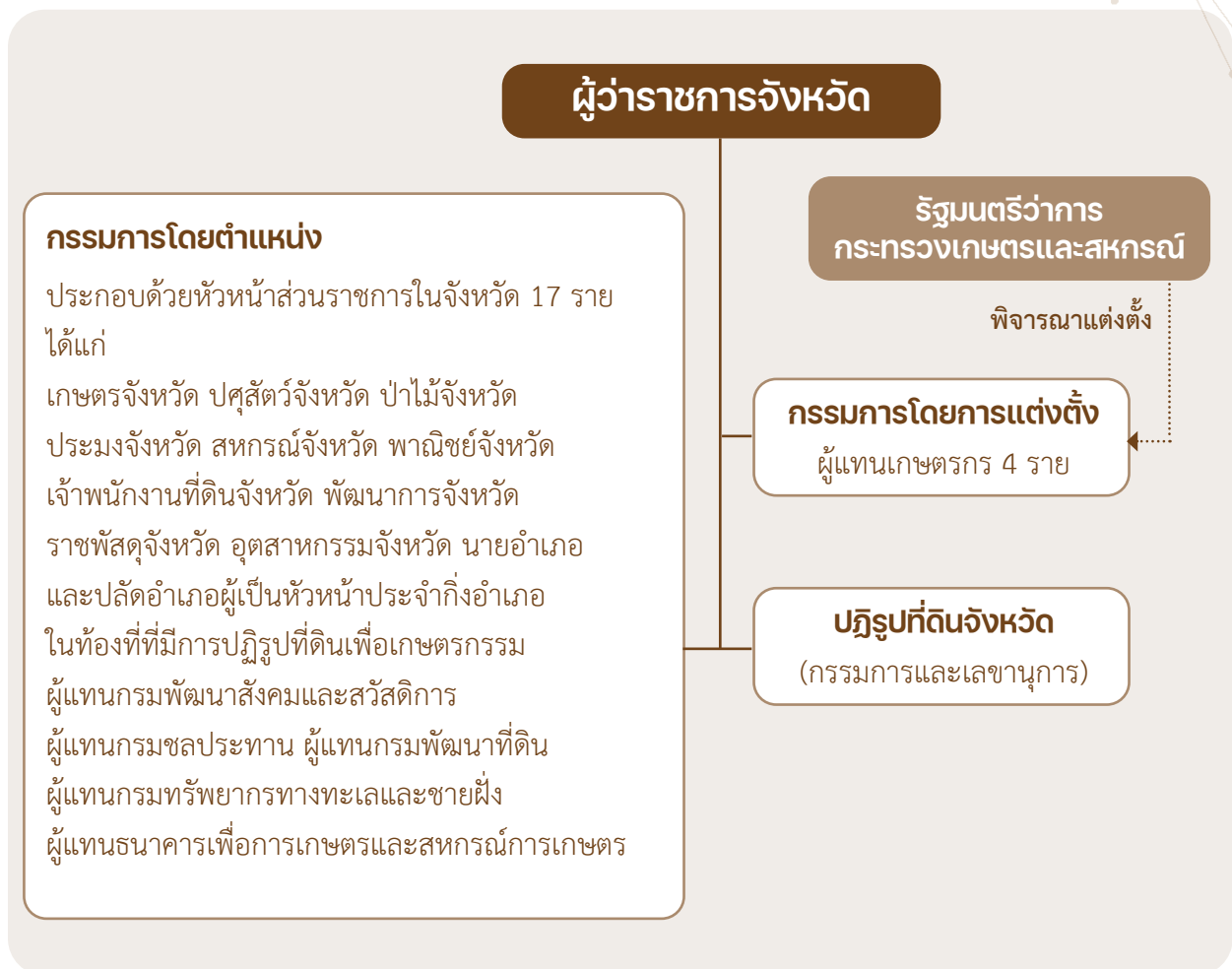

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- 1) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 2) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 25 การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา 29 และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา 30
- 3) พิจารณากำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 4) พิจารณานุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบประมาณใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสนอรัฐมนตรี
- 5) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร
- 6) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริม และบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณสุข โภค การศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร
- 7) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิ ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
- 8) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิต และการจำหน่าย ผลิตผลเกษตรกรรม
- 9) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืม จากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนเงื่อนไขของการกู้ยืม
- 10) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 11) ติดตามการปฏิบัติงานของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เป็นไปตามแผนงาน และโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
- 12) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3.3.2 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการ และวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- 1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ
- 2) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
- 3) พิจารณาผลการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแผนงาน โครงการ งบประมาณค่าใช้จ่ายและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
- 4) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละโครงการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ
- 5) ดำเนินการเกี่ยวกับเงินและกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- 6) วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการ

ส่วนที่ 4

บริบทและสถานการณ์ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายใต้แผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (ระยะแรก 3 ปี พ.ศ. 2563 – 2565) ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งทั้งการจัดที่ดิน การพัฒนาเกษตรกร และการดำเนินงานขององค์กร อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริหารและเกษตรกรรวมทั้งก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์บรรลุเป้าหมายของแผนในระดับต่าง ๆ ซึ่งในช่วงอีก 5 ปีถัดจากนี้ไปคือช่วงปี พ.ศ. 2566 – 2570 งานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสำคัญหลายประการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความเสี่ยงในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

4.1 สถานการณ์การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

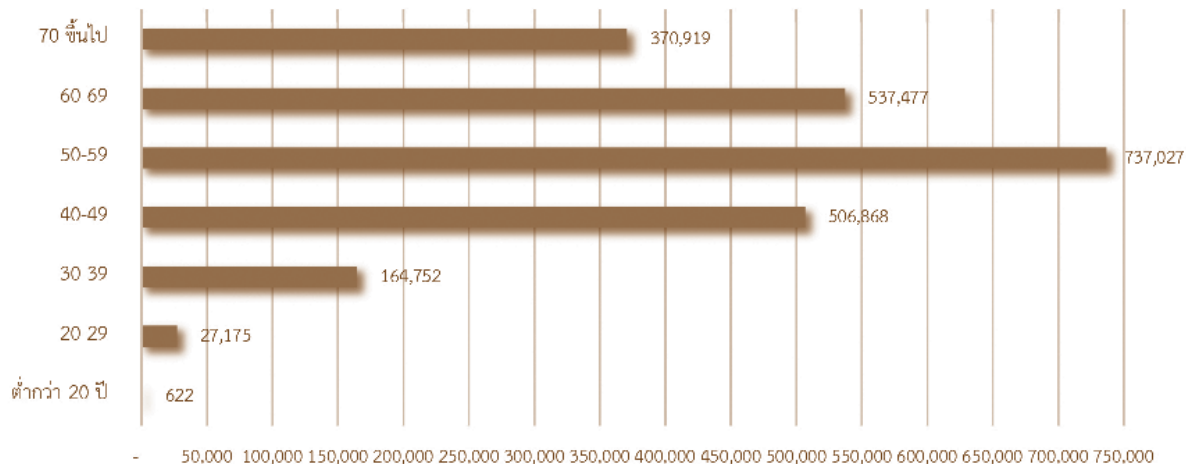
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในช่วงที่ผ่านมาพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และองค์การดำเนินงาน คือ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งสถานการณ์ของทั้ง 3 ประเด็น มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

4.1.1 เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดที่ดินทั้งที่ดินเกษตรกรรมและที่ดินชุมชนให้แก่เกษตรกรประมาณ 2.93 ราย ถ้านับรวมสมาชิกในครัวเรือนที่มีโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 4 รายแล้วอาจกล่าวได้ว่าในเขตปฏิรูปที่ดินมีประชากรอยู่ประมาณ 11.72 ล้านราย หรือประมาณร้อยละ 17.71 ของประชากรประเทศไทยทั้งหมด 66.19 ล้านราย ถ้าพิจารณาในมิติของอายุของเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินและแรงงานเกษตรในครัวเรือนแล้วจะมีประเด็นน่าสนใจ 3 ประการ คือ สังคมผู้สูงอายุ ทายาทเกษตรกร และรายได้ครัวเรือน

1) สังคมผู้สูงอายุ

เกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีอายุเฉลี่ย 57 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีจำนวนสูงถึง 908,396 ราย หรือประมาณร้อยละ 38.74 ของเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด ในขณะที่แรงงานอายุน้อย (อายุไม่เกิน 40 ปี) มีเพียง 192,549 ราย หรือประมาณร้อยละ 8.21 ของเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมดเท่านั้น และภายในปี พ.ศ. 2570 เกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับที่ 3 คือ สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ นั่นคือ มีเกษตรกรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 (ข้อมูล ณ สิงหาคม 2564)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2564

ภาพที่ 4.1 จำนวนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในแต่ละช่วงอายุ

2) กายาเกษตรกร

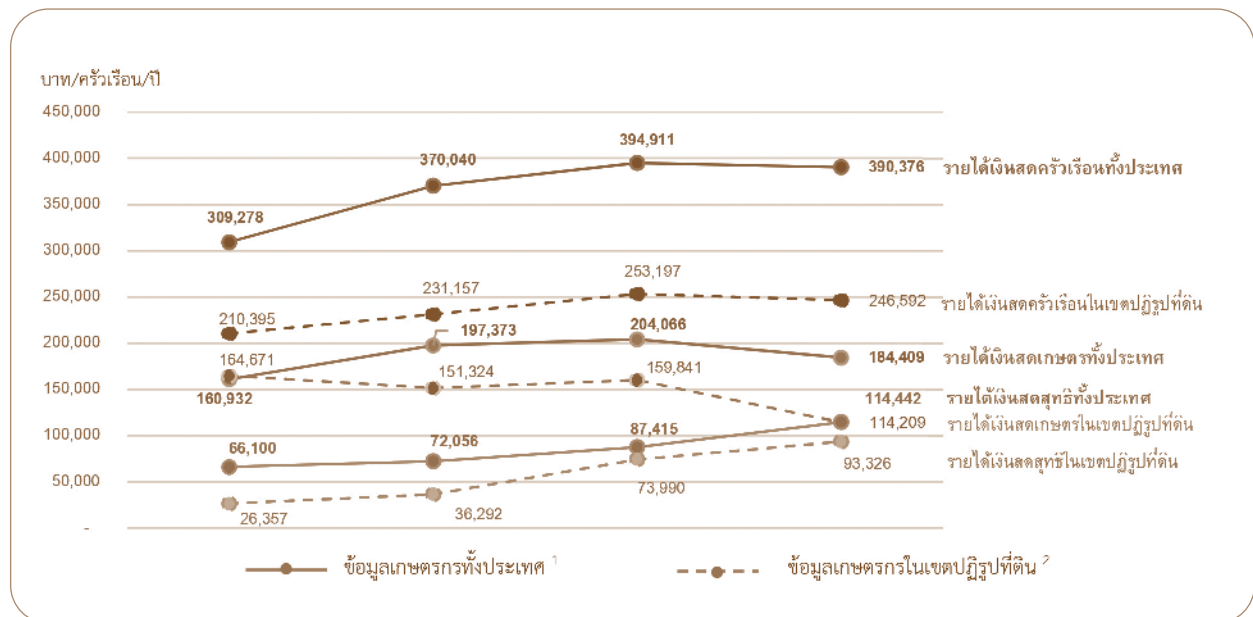
ปัญหาของภาคการเกษตรไทยนอกจากปัญหาผลผลิตตกต่ำ ราคาสินค้าเกษตรผันผวน ภัยธรรมชาติแล้ว ปัญหาสำคัญอีกประการคือการขาดแคลนผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกรซึ่งจากการสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนไทยจำนวน 1,105 ตัวอย่าง เกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรดำเนินการโดยศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและพยากรณ์ทางการเกษตร (แม่โจ้โพลล์) ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า เหตุผลที่เยาวชนไม่เลือกประกอบอาชีพทางการเกษตร อันดับที่ 1 เป็นอาชีพที่เหนื่อย ทรากตรำ ทำงานหนัก (ร้อยละ 38.07) อันดับที่ 2 รายได้น้อย ไม่คุ้มค่า อาชีพอื่นสามารถทำรายได้ได้มากกว่าอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 20.06) และอันดับที่ 3 ไม่มีความรู้และประสบการณ์ (ร้อยละ 13.46)⁴

สถานการณ์ครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ครัวเรือนเกษตรกรมีแรงงานเกษตรเพียง 2 คนเท่านั้น คือ ตัวเกษตรกรและคู่สมรส ขณะที่ลูกหลานเมื่อเรียนจบส่วนใหญ่แยกย้ายไปประกอบอาชีพอื่นในเมืองหรือต่างจังหวัดทำให้เกษตรกรขาดทายาทรับช่วงทำการเกษตรตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเนื่องจากบุคคลที่สามารถได้รับมรดกสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินคือทายาทโดยธรรมซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมร่วมกับกระทรวงมหาดไทยสำรวจข้อมูลเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับมอบหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก.4 - 01) ใน 72 จังหวัด พบว่ามีเกษตรกรเสียชีวิต 275,807 รายแต่มีทายาทเข้ามาดำเนินการขอรับมรดกสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเพียง 17,753 รายเท่านั้น

⁴ เชียงใหม่นิวส์. 2561. โพลล์ชี้ เยาวชนไทยรุ่นใหม่ กว่าร้อยละ 60 ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร เหตุคิดว่าเหนื่อยและไม่คุ้มค่า. สืบค้นจาก <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/816209/>.

3) รายได้ครัวเรือน

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้ครัวเรือนต่ำกว่ารายได้ภาพรวมประเทศไม่ว่าในด้านรายได้เงินสดครัวเรือน รายได้เงินสดเกษตร หรือรายได้เงินสดสุทธิ โดยในปีการเพาะปลูก 2562/2563 ครัวเรือนเกษตรกรทั้งประเทศมีรายได้เงินสด 390,376 บาทต่อครัวเรือนต่อปี แต่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้เงินสดครัวเรือนเพียง 246,592 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนรายได้เงินสดเกษตร ภาพรวมทั้งประเทศมีค่าเฉลี่ย 184,409 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ขณะที่ค่าเฉลี่ยในเขตปฏิรูปที่ดินเท่ากับ 114,209 บาทต่อครัวเรือนต่อปี และรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกรทั้งประเทศเท่ากับ 114,442 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีรายได้เงินสดสุทธิ 93,326 บาทต่อครัวเรือนต่อปี หรือประมาณ 7,777 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือนเท่านั้น

- หมายเหตุ 1) รายได้เงินสดครัวเรือน = รายได้เงินสดการเกษตร + รายได้เงินสดนอกการเกษตร
 2) รายได้เงินสดสุทธิ = รายได้เงินสดครัวเรือน - รายจ่ายเงินสดครัวเรือน (เกษตรและนอกการเกษตร)

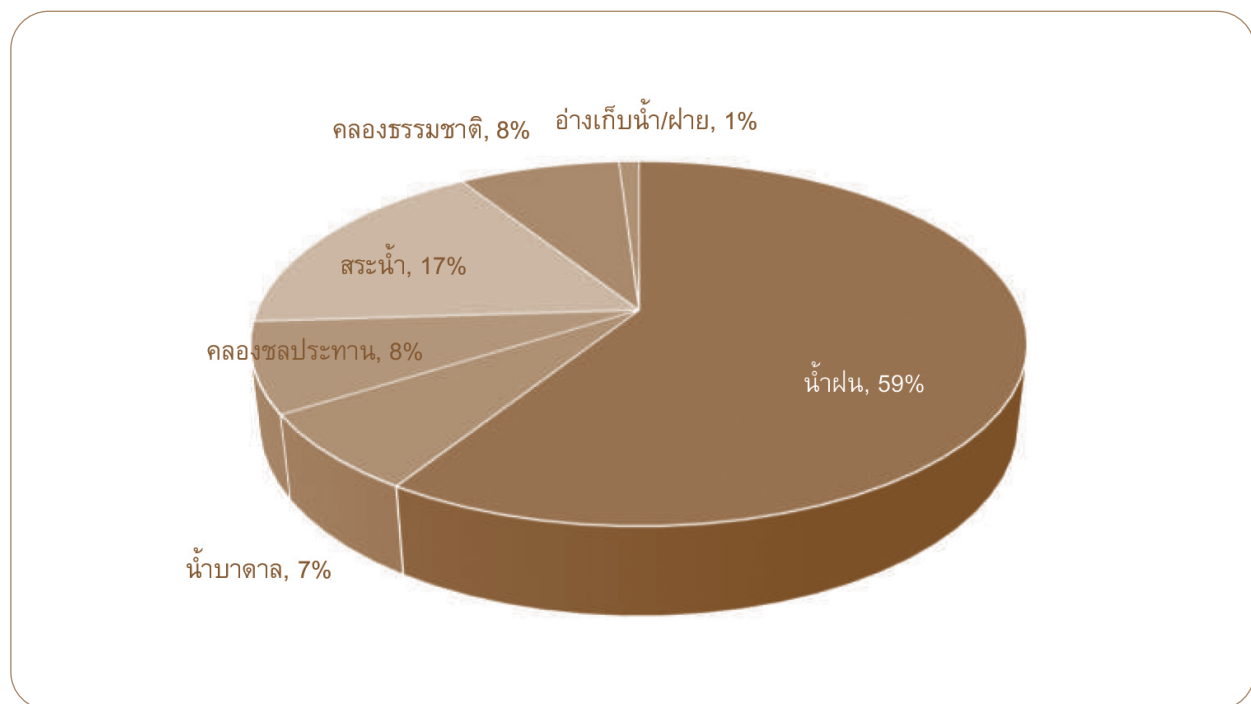
ที่มา: ¹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560 - 2563
² สำนักวิชาการและแผนงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2560 - 2564

ภาพที่ 4.2 รายได้ครัวเรือนเกษตรกรภาพรวมประเทศและในเขตปฏิรูปที่ดิน

4.1.2 ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

1) พื้นที่นอกเขตชลประทาน

ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการผลิตทางการเกษตร คือ น้ำ แต่พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีพื้นที่ประมาณ 1.1 ล้านไร่เท่านั้นที่อยู่ในเขตชลประทาน พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน และขาดแคลนแหล่งน้ำทางการเกษตร จากการสอบถามเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน 994 ราย เกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พบว่า เกษตรกรประมาณร้อยละ 60 ทำการเกษตรโดยใช้น้ำฝนเพียงอย่างเดียว ขณะที่เกษตรกรบางส่วนมีแหล่งน้ำสำหรับทำการเกษตร โดยเกษตรกรร้อยละ 17 ใช้น้ำจากสระน้ำประจำไร่นา เกษตรกรร้อยละ 8 ใช้น้ำจากคลองชลประทาน และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ 1 ที่มีบ่อบาดาลใช้เพื่อทำการเกษตร

ที่มา: สำนักวิชาการและแผนงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2563

ภาพที่ 4.3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

2) การใช้ที่ดิน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดที่ดินเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกษตรกรแล้ว 2,284,005 ไร่ ซึ่งขนาดการถือครองทางที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ 15.5 ไร่/ราย (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2563) ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าเนื้อที่การถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยของประเทศไทยซึ่งมีขนาดประมาณ 18.9 ไร่/ราย (ข้อมูลจากการสำรวจการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2561 สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

ตารางที่ 4.1 ผลการจัดที่ดินเกษตรกรรมและเนื้อที่การถือครองทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปี พ.ศ. 2563

ภาค	ผลการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		เนื้อที่การถือครองเฉลี่ย
	ราย	ไร่	ไร่/ราย
รวมทั้งประเทศ	2,284,005	35,433,804	15.5
ภาคเหนือ	557,674	8,033,120	14.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,205,295	18,222,942	15.1
ภาคกลาง	261,848	5,361,943	20.5
ภาคใต้	259,188	3,815,799	14.7

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2563

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศเทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, 2563

นอกจากจัดที่ดินทำกินหรือที่ดินเกษตรกรรมให้เกษตรกรแล้ว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังจัดที่ดินประเภทอื่น ได้แก่ ที่ดินชุมชน ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ที่ดินเพื่อประกอบกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และที่ดินเพื่อกิจการพลังงาน การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และประโยชน์สาธารณะของประเทศให้แก่เกษตรกร หน่วยงาน หรือบุคคลทั่วไปอีกด้วย

3) ภัยธรรมชาติ

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินหลายพื้นที่เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากหรือภัยแล้ง ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่ามีพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินใน 14 จังหวัด 54 อำเภอ เนื้อที่ 63,925 ไร่ ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ในส่วนของภัยแล้ง ในปี พ.ศ. 2562 มีพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเสี่ยงต่อประสบปัญหาภัยแล้งขั้นวิกฤตจำนวน 2,563,792 ไร่ ใน 56 จังหวัด และในปี พ.ศ. 2563 – 2564 มีพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาภัยแล้ง 18 จังหวัด เนื้อที่ประมาณ 3,405,565 ไร่

4.1.3 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1) บุคลากร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีบุคลากรที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ ที่ปฏิบัติงานในสำนัก/กอง/ ศูนย์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด 72 จังหวัด รวมทั้งหมด 2,173 ราย จากกรอบอัตรากำลังทั้งหมด 2,426 อัตรา เป็นตำแหน่งว่าง 253 อัตรา (ข้อมูล ณ วันที่ 14 มิถุนายน 2564) ซึ่งในช่วง พ.ศ. 2566 – 2570 จะมีข้าราชการเกษียณอายุจำนวน 239 ราย เฉลี่ยปีละประมาณ 48 ราย และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จะมีผู้เกษียณอายุมากที่สุด จำนวน 61 ราย และส่วนใหญ่เป็นสายงานหลัก ซึ่งมีความจำเป็นต่อการขับเคลื่อนภารกิจการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เช่น ตำแหน่งนักวิชาการปฏิรูปที่ดิน นิติกร นักวิชาการเงินและบัญชี นายช่างสำรวจ เป็นต้น

2) กฎหมาย

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมทั้งจัดระบบการผลิตและจำหน่าย ผลผลิตเกษตรกรรม และมีการปรับปรุงล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2532 ซึ่งนับเป็นเวลากว่า 30 ปีแล้ว ซึ่งมีบางประเด็นที่ไม่ชัดเจน ยังไม่มีระเบียบมารองรับ รวมทั้งข้อกฎหมายไม่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และกลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมส่งผลให้องค์การ และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเสียผลประโยชน์อันพึงได้รับ

3) งบประมาณ

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา งบประมาณของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาจาก 2 แหล่ง คือ งบประมาณแผ่นดิน และกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากรัฐบาล มีนโยบายให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานมีอยู่มาสมทบตามความเหมาะสม ซึ่งในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนของการนำเงินนอกประมาณมาสมทบเพิ่มขึ้น ขณะที่งบประมาณแผ่นดินมีสัดส่วน ลดลง ดังนั้นกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะแหล่งงบประมาณสำหรับการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในช่วงระยะต่อไป

4) ฐานข้อมูลการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับการพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในแต่ละสำนัก/กอง จึงทำให้ข้อมูลมีลักษณะเป็นเอกเทศไม่สามารถ เชื่อมต่อกันได้เนื่องจากระบบที่ต่างกัน หรือกรณีที่สามารถเชื่อมได้แต่มีข้อจำกัดในการไหลหรือการแสดงผล นอกจากนั้นการที่ข้อมูลอยู่อย่างกระจัดกระจายในแต่ละส่วนงานทำให้ข้อมูลการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีการรวมข้อมูลในประเด็นเดียวกันจากส่วนงานต่าง ๆ เข้าด้วยกันทำให้ ไม่สามารถมองเห็นถึงภาพรวมการดำเนินงานขององค์การได้ ประการสำคัญการประมวลผลในบางข้อมูล เป็นแบบช่วง ๆ เช่น ทุก 15 วัน หรือ 30 วัน ทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันไม่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้ ณ เวลานั้น (Real Time) เพื่อการตัดสินใจแบบทันท่วงที

4.2 แนวโน้มสำคัญที่มีผลต่องานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

4.2.1 สังคมสูงอายุ

เมื่อพิจารณาถึงอายุของแรงงานภาคการเกษตร พบว่าสัดส่วนของแรงงานเกษตรสูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2540 มีแรงงานเกษตรอายุ 60 ปีขึ้นไปเพียงร้อยละ 8% เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ในปี 2550 และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นร้อยละ 18 ในปี 2557 ซึ่งสวนทางกับสัดส่วนของแรงงานอายุน้อย (15–39 ปี) ที่ลดลงอย่างมากจากร้อยละ 32 เป็นร้อยละ 21 และร้อยละ 15 ในช่วงเวลาเดียวกัน⁵

จำนวนแรงงานเกษตรสูงวัยในครัวเรือนเกษตรมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นขณะที่ครัวเรือนเกษตรที่มีแรงงานอายุน้อยมีสัดส่วนลดลงอย่างมากสะท้อนถึงแนวโน้มการขาดแคลนแรงงานเกษตรในอนาคต การเข้าสู่สังคมสูงวัยของภาคการเกษตรมีความสัมพันธ์กับผลผลิตทางการเกษตร โดยเกษตรกรสูงวัยมีผลผลิตภาพและรายได้ต่ำเนื่องจากเกษตรกรสูงวัยมีความสามารถในการตัดสินใจทำการเกษตร การปรับตัว รวมทั้งการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีใหม่ต่ำกว่าเกษตรกรอายุน้อย ทำให้การเพิ่มผลผลิตภาพเป็นไปได้ช้า นอกจากนี้เกษตรกรสูงวัยมีแนวโน้มทำการเกษตรในที่ดินที่มีขนาดเล็กลง หรือให้บุคคลอื่นทำเกษตรแทนตนเองซึ่งจะส่งผลกระทบต่อขยายการผลิตทางการเกษตรและรายได้ของครัวเรือน⁶ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรสูงวัยมีประสบการณ์และองค์ความรู้ทั้งในด้านการใช้ชีวิตและการทำการเกษตร ดังนั้นเกษตรกรสูงวัยจึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดภูมิปัญญาความรู้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่หรือคนอื่น ๆ ในสังคม

ในสังคมภาพรวม โครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นส่งผลต่อเนื่องต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจทั้งการผลิตและการบริโภค การตื่นตัวด้านสุขภาพได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอาหารเพื่อสุขภาพ เช่น พืชผักปลอดสารพิษหรือผักอินทรีย์ พืชสมุนไพร ซึ่งตลาดของอาหารเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการผลิตมาเป็นเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ หรือพืชอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ

4.2.2 ความเป็นเมือง

การขยายตัวของเมืองเกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้มีความต้องการพื้นที่เพื่อรองรับการประกอบกิจกรรมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากขึ้น เช่น ระบบสาธารณูปโภค - สาธารณูปการ โครงข่ายคมนาคม เป็นต้น ซึ่งการขยายตัวของเมืองส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมในการทำการเกษตร

การพัฒนาพื้นที่เมืองขยายตัวมาตามแนวนอน การตัดถนนทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขายที่ดินและการใช้ที่ดินกลายเป็นแหล่งเกษตรกรรมเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรมหรือโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งความเป็นเมืองขยายตัวเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาคือ มลพิษทางน้ำอันเกิดจากการทิ้งน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานสู่ม่น้ำลำคลองซึ่งเป็นแหล่งน้ำหลัก

⁵ สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์. 2558. แรงงานภาคการเกษตรแก่ลง. สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/2015/09/agricultural-labour/>.

⁶ สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์. 2362. สถานการณ์สูงวัยกับผลผลิตภาพและการทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรไทย. สืบค้นจาก <https://www.pier.or.th/abridged/2019/13/#เข้าใจความรุนแรงและผลกระทบของการเข้าสู่สังคมสูงวัยในภาคการเกษตรไทย> - ทำไมควรศึกษาถึงลงไปในระดับครัวเรือน.

ในการทำการเกษตร รวมทั้งระบบการป้องกันน้ำท่วมให้กับพื้นที่เมืองทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เกษตรกรรมเกิดความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกษตรกรตัดสินใจเลิกทำการเกษตรได้ง่ายขึ้น⁷

4.2.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ในยุค 4.0 เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพเป็นอย่างมากซึ่งเทคโนโลยีช่วยให้การทำงานรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาคการเกษตรของไทยมีการใช้เทคโนโลยีการเกษตร เช่น เทคโนโลยีเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช เครื่องจักรกล โรงเรือน เพื่อจัดการฟาร์ม ยกระดับประสิทธิภาพการผลิตทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย น้ำ และแรงงานมีคุณภาพช่วยลดต้นทุนในการผลิต ปัจจุบันนอกจากเทคโนโลยีการเกษตรแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทมากขึ้นในภาคการเกษตรโดยใช้เป็นสื่อเผยแพร่ความรู้ข้อมูลด้านการเกษตรและการตลาดรวมทั้งใช้เป็นช่องทางการตลาดด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เทคโนโลยียังเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ หรือรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นพื้นฐาน และเป็นช่องทางการทำตลาดใหม่ภายใต้วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล ทำให้เกิดการตลาดในรูปแบบใหม่ เช่น ธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ เป็นต้น

ในส่วนขององค์การ เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการทำงานในหลาย ๆ ขั้นตอน ทำให้รูปแบบการทำงานเปลี่ยนไปเป็นดิจิทัลมากขึ้น ข้อมูลสามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกที่ทุกเวลาทำให้สามารถทำงานได้ในทุกสถานที่และเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

4.2.4 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดความแปรปรวนของสภาวะอากาศทั้งอุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณน้ำฝน ในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา ปริมาณน้ำฝนในประเทศไทยลดลงมากทำให้ปัญหาภัยแล้งทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยช่วงปี พ.ศ. 2524 - 2533 เกิดภัยแล้งเพียง 2 ครั้ง ช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2543 เกิดขึ้น 4 ครั้ง และช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2553 เกิดภัยแล้งถึง 7 ครั้ง หรือเกิดปีเว้นปี⁸ ขณะที่อุณหภูมิมีแนวโน้มสูงขึ้น ช่วงปี พ.ศ. 2524 - 2533 อุณหภูมิสูงขึ้น 0.31 องศาเซลเซียสต่อทศวรรษ ช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2543 อุณหภูมิสูงขึ้น 0.14 องศาเซลเซียสต่อทศวรรษ และช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2553 อุณหภูมิสูงขึ้น 0.18 องศาเซลเซียสต่อทศวรรษ⁹

ภาคการเกษตรมีความเสี่ยงได้รับความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากกว่าภาคการผลิตอื่น เนื่องจากการผลิตทางการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

⁷ ธนาศรี สัมพันธ์รักษ์. 2546. ผลกระทบจากการพัฒนาและการขยายตัวของเมืองที่มีต่อพื้นที่เกษตรกรรมชนเมือง: กรณีศึกษาชุมชนเกษตรบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี. สืบค้นจาก https://kukr2.lib.ku.ac.th/kukr_es/BKN_ARCH/search_detail/download_digital_file/8729/99080

⁸ จิรัฐ เจนพิงพร, พัทธพร สิทธิพัฒน์ไพฑูรย์ และรุจา อติศรกาญจน์. ประเด็นชวนคิด: 6 Mega trends กับเศรษฐกิจไทย. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/5MegaTrends.pdf>.

⁹ กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. ความผันแปรและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. สืบค้นจาก <http://climate.tmd.go.th/content/file/2104>

ที่รุนแรงก่อให้เกิดความเสียหายต่อการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง รวมถึงระบบนิเวศเกษตร นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังส่งผลให้แมลงพาหะโรคในปศุสัตว์และแมลงศัตรูพืช รวมทั้งโรคพืชและสัตว์ แพร์กระจายได้บ่อยและเป็นวงกว้างมากขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญของห่วงโซ่อาหารของมนุษย์

4.2.5 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs)

การพัฒนาที่ยั่งยืนคือการพัฒนาที่สมดุลใน 3 เสาหลักคือ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย 169 เป้าหมายย่อย โดยเป้าหมายทั้ง 17 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 มิติ ประกอบด้วย คน (People) เศรษฐกิจ (Prosperity) สิ่งแวดล้อม (Planet) สันติภาพ และสถาบัน (Peace) และหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วยมิติด้านคน ซึ่งเน้นการจัดปัญหาความยากจน ความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการปกป้อง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตระหนักถึง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4.2.6 การแพร่ระบาดของโควิด - 19

การแพร่ระบาดของโควิด - 19 ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรทั้งด้านการผลิตและการบริโภคอาหาร การหยุดชะงักหรือการสะดุดของห่วงโซ่อุปทานในทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่น ประเทศ จนถึงระดับโลกที่เกิดขึ้น ในช่วงเวลาเกือบ 2 ปีนับแต่มีโควิดทำให้การผลิตสินค้าหลายประเภทรวมทั้งสินค้าเกษตรและอาหารหยุดชะงัก เกษตรกรไม่สามารถหาซื้อปัจจัยการผลิตได้รวมทั้งเผชิญปัญหาด้านการตลาดและการขนส่งเนื่องจากตลาด ทั้งในและต่างประเทศถูกปิด ไม่มีพ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อผลผลิต ผู้ให้บริการขนส่งหยุดขนส่งสินค้าข้ามพื้นที่ หรือเกษตรกรบางรายขนส่งสินค้าให้ผู้บริโภคด้วยตนเองก็ต้องหยุดส่งของด้วยเช่นกันตามมาตรการของภาครัฐ ประกอบกับกำลังซื้อสินค้าของผู้บริโภคลดลง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกค้างในพื้นที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำแต่เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่าแรง ค่าปุ๋ย ค่าอาหารสัตว์ ค่าไฟฟ้า เป็นต้น ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของครัวเรือนเกษตรกรขาดรายได้มีแต่รายจ่าย

นอกจากภาคการเกษตรแล้ว ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ โควิด - 19 ด้วยเช่นกัน โรงงานและสถานบริการหลายแห่งปิดตัว แรงงานจำนวนมากถูกเลิกจ้าง ขาดรายได้ ไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายในเมืองได้และตัดสินใจกลับภูมิลำเนาเพื่อความอยู่รอด ซึ่งแรงงานคืนถิ่นส่วนใหญ่ อยู่ในวัยทำงานอายุ 21 - 60 ปี เป็นกลุ่มรายได้น้อย ถูกจ้างรายวัน บุคลากรในภาคบริการ โรงแรม และภัตตาคาร¹⁰

ในส่วนของการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร สถานการณ์โควิด - 19 ทำให้รูปแบบการทำงาน เปลี่ยนแปลงไปเพื่อลดการแออัดในสถานที่ทำงานและลดการเดินทางตามมาตรการรักษาระยะห่างทั้งการทำงาน จากบ้าน (Work from Home) และการปรับเปลี่ยนสู่รูปแบบดิจิทัลมากขึ้น

¹⁰ เสาวณี จันทะพงษ์ และวริศ ทศนสุนทรวงศ์. 2564. แรงงานคืนถิ่นหลังโควิด 19 จุดเปลี่ยนภาคเกษตรไทยและแรงกระจาย ความเจริญสู่ภูมิภาค: ข้อมูลจาก Moblie Big Data. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/ Pages/ Article_27Apr2021.aspx

4.3 ความต้องการของผู้รับบริการ

ความต้องการและข้อคิดเห็นของผู้รับบริการเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร เพื่อสร้าง พัฒนา หรือปรับปรุงการให้บริการ ออกแบบกระบวนการและนำเสนอการบริการที่เหมาะสม ซึ่งผู้รับบริการในครั้งนี้อยู่ประกอบด้วย เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

4.3.1 เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร

มีความต้องการใน 4 ประเด็น คือ

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(1) การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรโดยการเพิ่มทั้งปริมาณแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การปรับปรุงแหล่งน้ำเดิม และพัฒนาระบบกระจายน้ำ

(2) การสร้างและปรับปรุงถนนในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งผลผลิตจากแปลงไปจำหน่าย

(3) การสนับสนุนไฟฟ้าเพื่อการเกษตรในแปลงเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) การให้บริการ

ควรปรับปรุงแบบการให้บริการเป็น One Stop Service สามารถดำเนินการเบ็ดเสร็จในสถานที่เดียว ปรับปรุงพื้นที่ให้บริการให้กว้างขวางกว่าเดิม ปรับปรุงการให้บริการของเจ้าหน้าที่และเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อผู้มารับบริการ รวมทั้งควรปรับปรุงระยะเวลาในการดำเนินงานให้รวดเร็วโดยเฉพาะการบริการในส่วนของการโอนสิทธิ/มรดกสิทธิ

3) การพัฒนาส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร

การพัฒนาส่งเสริมอาชีพแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ หลักสูตรการอบรม และการสนับสนุนเงินทุน

(1) หลักสูตรการอบรม ควรกำหนดให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่และสามารถนำไปปฏิบัติต่อยอดได้จริง รวมทั้งจัดอบรมให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรเข้าถึงความรู้ เทคโนโลยีนวัตกรรม และปัจจัยการผลิตอย่างเท่าเทียม

(2) การสนับสนุนเงินทุน ควรประชาสัมพันธ์การบริการสินเชื่อของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรทราบเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำได้ง่ายขึ้น

4) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ

ควรปรับเปลี่ยนหนังสืออนุญาตเข้าประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01) เป็นโฉนดเพื่อให้สามารถซื้อขายที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ รวมทั้งปรับปรุงคำนิยามของคำว่า “เกษตรกร” ให้รองรับทายาทเกษตรกรที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฉบับปัจจุบันทายาทเกษตรกรกลุ่มนี้ไม่สามารถรับโอนสิทธิ มรดกสิทธิได้

4.3.2 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควรดูแลสิ่งก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อย่างน้อย 4 – 5 ปี และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานนั้น ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานก่อนถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เนื่องจากในช่วงแรกสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถจัดหางบประมาณซ่อมบำรุงได้ ในขณะที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นไม่มีงบประมาณในการซ่อมบำรุง

4.4 นโยบายของผู้บริหารสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แนวนโยบาย 5 ด้าน ประกอบด้วย

1) การบริหารจัดการที่ดิน

งานจัดที่ดินของรัฐต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ขณะเดียวกันต้องเร่งรัดการแก้ปัญหาแนวเขตที่ดินทับซ้อนกับหน่วยงานอื่นและปรับปรุงเขตดำเนินการที่ประกาศเขตทั้งอำเภอ รวมทั้งดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่รับมอบจากกรมป่าไม้ให้แล้วเสร็จ นอกจากนี้ให้ตรวจสอบการถือครองที่ดินที่มีขอบด้วยกฎหมาย พื้นที่หมดสัมปทาน การบุกรุกพื้นที่ หรือการทำประโยชน์ในที่ดิน โดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างเคร่งครัดเพื่อนำที่ดินมาจัดให้กับผู้ขึ้นทะเบียนไร่นาทำกิน ประเด็นสำคัญต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในการจัดที่ดินเพื่อกิจการเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจและสังคม กิจการสนับสนุนอื่น ๆ และกิจการด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้ชัดเจนเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการพิจารณาอนุญาต

สำหรับที่ดินเอกชน ให้เร่งการจัดหาที่ดิน การจัดเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และการจัดการฐานข้อมูลที่ดินเอกชนให้ครบถ้วน

2) การพัฒนาศักยภาพพื้นที่

ต้องจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่และงานโครงสร้างพื้นฐานเพื่อกำหนดแผนงานพัฒนา และการก่อสร้างได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสภาพพื้นที่ เวลา และความต้องการของประชาชน โดยในการดำเนินการให้ขยายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) เช่น กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น จากการพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่ง คสช. ที่ 36/2559 และพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด

3) การพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

การพัฒนาเกษตรกรต้องดำเนินการอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มุ่งผลสัมฤทธิ์เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรอย่างแท้จริง สามารถยกระดับรายได้ คุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้นสู่ความผาสุก บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรเอกชนทั้งด้านการผลิตและการตลาด เช่น ปรากฏ์เกษตรกร NGOs บริษัทเครื่องจักรกลทางการเกษตร ห้างโมเดิร์นเทรด เป็นต้น

4) เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยทบทวนระเบียบ ข้อปฏิบัติ และการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวมากขึ้นทั้งด้านการให้สินเชื่อ การจัดหารายได้ และการสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลหนี้ค้างชำระ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือการปรับโครงสร้างหนี้เกษตรกรให้สอดคล้องกับรายได้จริง

5) การพัฒนาองค์กร

การพัฒนาองค์กรให้พิจารณาแนวทางการพัฒนาภายใต้ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่ให้ความสำคัญ 5 ด้าน ประกอบด้วย การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและการบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และการสร้างความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีแนวนโยบายดังนี้

(1) องค์กร

พัฒนาสู่องค์กรสมัยใหม่และองค์กรดิจิทัล (Digital Organization) ขับเคลื่อนและบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบสารสนเทศ (Management Information System : MIS) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการจัดที่ดินและสารบบที่ดิน ข้อมูลการพัฒนาเกษตรกรและโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย เพื่อให้ผู้บริหารสามารถวางแผนและตัดสินใจดำเนินการบนฐานข้อมูลที่ถูกต้องและแม่นยำ รวมทั้งยกระดับการให้บริการขององค์กรทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จสามารถให้บริการอย่างโปร่งใส สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

เร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินประการสุดท้าย คือ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับงานวิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(2) บุคลากร

บุคลากรต้องได้รับพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับภาระงานที่มอบหมาย รวมทั้งมีความพร้อมในการทำงานทั้งในการทำงาน ณ สำนักงานและนอกสถานที่ (Work From Home) เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4.5 โอกาสและความเสี่ยงต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จากสถานการณ์การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะเห็นได้ว่าการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของเกษตรกรส่งผลต่อการพัฒนาเกษตรกรเนื่องจากเกษตรกรสูงอายุส่วนใหญ่ไม่พร้อมเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาองค์ความรู้หรือพัฒนาอาชีพทำให้เกษตรกรสูงอายุขาดความรู้และทักษะใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ปัญหาสำคัญของเกษตรกรสูงอายุคือทำประโยชน์ในที่ดินเพียงบางส่วนตามกำลังที่สามารถทำได้หรือไม่ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเมื่อประกอบกับสถานการณ์การขาดแคลนทายาทเกษตรกรและการเกษตรได้เพียงปีละครั้งโดยอาศัยน้ำฝนทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยงต่อความเสียหายต่อการผลิตอันเกิดจากฝนทิ้งช่วง และความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ปัญหาตามมามีอรรถาธิบายได้จากการเกษตรต่ำ บางครั้งไม่คุ้มกับทุนที่ลงไปและหนี้สินที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การขยายตัวชุมชนและกิจการอื่น ๆ ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในบริเวณรอบ ๆ พื้นที่ดังกล่าวเพื่อรองรับความเจริญในอนาคต สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญให้เกษตรกรสูงอายุหรือเกษตรกรหลายรายทิ้งร้างที่ดินทำกินหรือการขายที่ดินในที่สุด

สำหรับการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายใต้ข้อจำกัดด้านบุคลากรที่ขาดแคลนในบางตำแหน่งที่รับผิดชอบงานหลักของงานจัดที่ดิน เช่น นิติกร ช่างรังวัด ประกอบกับกฎหมายไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และขาดข้อมูลที่ถูกต้องและรวดเร็วเพื่อใช้ในการวางแผนและตัดสินใจทำให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกร หน่วยงานและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้

เมื่อนำสถานการณ์ของการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมใน 3 ด้าน คือ เกษตรกร ที่ดิน และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวโน้มสำคัญที่คาดว่าจะมีผลการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้ง 6 ประเด็น คือ สังคมสูงอายุ ความเป็นเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือเชื้อโควิด-19 รวมทั้งความต้องการของผู้รับบริการทั้งเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวนโยบายของผู้บริหาร สามารถสรุปเป็นประเด็นความเสี่ยง และโอกาสในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ดังนี้

4.3.1 โอกาส

1) การวางแผนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ความเจริญทางสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินอันเกิดจากการขยายตัวของเมือง การก่อสร้างเส้นทางคมนาคมและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการทำให้การใช้ที่ดินเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการวางแผนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจึงเป็นประเด็นสำคัญและเร่งด่วนเพื่อควบคุมการขยายพื้นที่เพื่อกิจการอื่นและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมไว้ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2) การนำที่ดินมาจัดให้เกษตรกรรายใหม่

เมื่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินไม่ประสงค์ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น สูงอายุ พื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร รายได้จากการเกษตรน้อย หนี้สินมาก หรือต้องการคืนที่ดินให้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้นควรจัดหามาตรการสนับสนุนการคืนที่ดิน ประกอบกับนโยบายการตรวจสอบการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อนำที่ดินที่ถือครองผิดกฎหมายหรือใช้ประโยชน์ที่ดินผิดวัตถุประสงค์กลับสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอีกครั้งเพื่อนำที่ดินดังกล่าวมาจัดให้เกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์แทน เป็นการกระจายที่ดินให้ผู้ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน และที่ดินมีการใช้ประโยชน์ไม่ถูกทิ้งร้าง

3) การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่

ภายใต้สถานการณ์โควิด - 19 มีแรงงานวัยทำงานจำนวนมากย้ายกลับสู่ชนบท ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวเป็นกำลังสำคัญของภาคเกษตรทดแทนเกษตรกรสูงอายุ และเป็นแรงงานที่รับเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ได้เร็ว ดังนั้นควรสร้างแรงจูงใจผ่านโครงการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ การจัดที่ดินทำกิน เพื่อให้แรงงานกลุ่มนี้เข้าสู่ภาคการเกษตรมากขึ้น

4) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรและการตลาด

เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะช่วยให้การทำการเกษตรสะดวกมากขึ้นตั้งแต่ช่วยเพิ่มผลผลิตในพื้นที่การเกษตรขนาดเล็ก ลดการใช้แรงงาน สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง และการจำหน่ายในตลาดออนไลน์เพื่อสร้างช่องทางการตลาดลดผลกระทบอันเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาพื้นที่และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

5) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

ภายใต้ความมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ การส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรกรรมยั่งยืนไม่ว่าจะเป็นเกษตรผสมผสาน วนเกษตร หรือเกษตรอินทรีย์ ซึ่งช่วยสร้างความหลากหลายด้านพันธุ์พืชและสัตว์ในแปลงเกษตรกรรม ลดการพึ่งพิงสารเคมี และลดผลกระทบความเสียหายของผลผลิตที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ประการสำคัญช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศเกษตรให้ดีขึ้น นับได้ว่าเป็นรูปแบบการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมกับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่เน้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและจำหน่ายในตลาดชุมชนเป็นหลัก

6) การปรับรูปแบบการดำเนินงานขององค์การและบุคลากร

สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นตัวเร่งที่ทำให้การใช้ชีวิตและการทำงานต้องปรับเปลี่ยนอย่างฉับพลัน ทั้งการทำงานระยะไกลและการใช้ระบบอัตโนมัติซึ่งนอกจากจะลดการสัมผัสรักษาระยะห่างทางสังคมแล้ว เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังช่วยอำนวยความสะดวก และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว และถูกต้องมากขึ้น

7) การปรับปรุงกฎหมาย

เจตนารมณ์ของนโยบายระดับต่าง ๆ ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายของหน่วยงานให้ทันสมัยและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ผนวกกับกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ได้รับการแก้ไขมาเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้นจึงเป็นโอกาสในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ โดยปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่ในชั้นพิจารณา ร่างฯ อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้สอดคล้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 31/2560 เรื่องการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สืบ ณ วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2560 สำหรับกรณีการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ รวมถึงได้มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 โดยที่ผ่านมาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามคำสั่ง คสช. ที่ 31/2560 ประกอบกฎกระทรวงดังกล่าว เช่น โครงการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ โครงการโครงการพลังงาน รวมถึงโครงการโครงการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยการแร่ และยังมีผู้ประกอบการโครงการที่ได้ยื่นคำขอเพื่อขอรับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

4.3.2 ความเสี่ยง

1) ด้านเกษตรกร

เกษตรกรสูงวัยและขาดทักษะและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร อีกทั้งยังขาดแคลนแรงงานเกษตรในครัวเรือน ประกอบกับปัญหาทางการผลิตและการตลาดสืบเนื่องจากภัยธรรมชาติและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รายได้ครัวเรือนเกษตรกรลดลง ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต

2) ด้านที่ดิน

องค์ประกอบหลาย ๆ อย่างทั้งตัวเกษตรกรที่สูงอายุ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร น้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอตลอดทั้งปี รายได้ภาคการเกษตรน้อยไม่จูงใจให้ทำการเกษตรต่อ ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน นำที่ดินไปใช้เพื่อกิจการอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าเนื่องจากสภาพแวดล้อมในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป หรือการขายที่ดิน

3) ด้านองค์การ

การขาดแคลนบุคลากรสายหลักในการปฏิบัติงาน ขาดความรู้และทักษะในด้านภาระหน้าที่และเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ ประกอบกับกฎหมายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ และขาดข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน และทันเวลาทำให้ประสิทธิภาพการทำงานขององค์การด้อยลง

ส่วนที่ 5

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

5.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

5.1.1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมายระยะ 20 ปีของยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน รวมทั้งมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยมีประเด็นหลัก 5 ประเด็น คือ การเกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก และพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

ในส่วนของความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
การเกษตรสร้างมูลค่า	1. เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ให้รองรับความต้องการของตลาดยุคใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น	พัฒนาความสามารถของเกษตรกรในการพัฒนาสินค้า และสนับสนุนสินเชื่อจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
	2. เกษตรปลอดภัย ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดภัย และเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์
	3. เกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ การสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ	ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์) รวมทั้งพืชสมุนไพร
	4. เกษตรแปรรูป ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรขั้นต้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
	5. เกษตรอัจฉริยะ - ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบการผลิตทางการเกษตรให้ปลอดภัยไร้สารเคมี - ประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม และเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างยั่งยืนให้กับภาคเกษตร	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลแก่เกษตรกรเพื่อป้องกันหรือรับมือกับภัยธรรมชาติ

5.1.2 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 มีเป้าหมาย 3 ประการคือ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลัง ของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ โดยมีประเด็นหลักดังนี้

- 1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
- 2) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
- 3) การเสริมสร้างพลังทางสังคม

4) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีความเชื่อมโยงกับประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำ ในทุกมิติ	1. ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น	ส่งเสริมการทำการเกษตรกรรมยั่งยืนที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และศักยภาพของเกษตรกร
	2. กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร กระจายการถือครองที่ดินในขนาดที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน	เร่งรัดการจัดที่ดินให้เกษตรกรและผู้ไร้ที่ดินทำกิน รวมทั้งตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อคุ้มครองที่ดินเกษตรกรรม

5.1.3 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนาประกอบด้วย 4 เป้าหมาย คือ

- 1) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
- 2) ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
- 3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
- 4) ยกย่องกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

ทั้งนี้ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คือ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 สรุปความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
สร้างการเติบโต อย่างยั่งยืนบนสังคม เศรษฐกิจสีเขียว	- รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม	ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศเกษตรโดยสนับสนุนการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเฉพาะวนเกษตร

5.1.4 ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 มีเป้าหมายการพัฒนา 4 ประการ ได้แก่

1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

2) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

ในยุทธศาสตร์ที่ 6 นี้ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 สรุปความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 6

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
1. ภาครัฐที่ยึด ประชาชน เป็นศูนย์กลาง ตอบสนอง ความต้องการ และให้บริการ อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส	1. การให้บริการสาธารณะของภาครัฐ ได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับ แนวหน้าของภูมิภาค ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการดำเนินการ ของภาครัฐมีลักษณะเบ็ดเสร็จ ครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความ ต้องการของผู้รับบริการ รวมทั้งปรับปรุง กลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มี ลักษณะบูรณาการ	ทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ในการพัฒนาพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐาน และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
	2. ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้ บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มี ความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์ การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ มีการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ ใช้ใน การให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบ กระบวนการเพื่อให้สามารถติดต่อราชการ ได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้	เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมการปกครอง กรมที่ดิน เพื่อประโยชน์ ในการตรวจสอบข้อมูลเกษตรกร และการถือครองที่ดิน

ตารางที่ 5.4 สรุปความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 6 (ต่อ)

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. ภาครัฐบริหารงาน แบบบูรณาการ โดยมียุทธศาสตร์ ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการ พัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่	1. ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไก ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ นโยบายและแผนระดับชาติในการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ	จัดทำแผนปฏิบัติการ 5 ปี และ รายปีให้สอดคล้องกับแผนในระดับต่าง ๆ
	2. ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อน การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ในทุกระดับ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่ม โครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลัง ดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผล ทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ต่อการบรรลุเป้าหมาย	มีการติดตามและประเมินผลโครงการ สำคัญตามนโยบายรัฐบาลทั้งระบบ
4. ภาครัฐมีความ ทันสมัย	1. องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสม กับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้างและระบบบริหาร ราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความ หลากหลาย มีการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัด โครงสร้างองค์กรแบบราชการ	ปรับโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับ ภารกิจ
	2. พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติ ราชการให้ทันสมัย การกำหนดนโยบายและการบริหาร จัดการตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิง ประจักษ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูล ขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ	พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลทั้งใน และนอกองค์กร

ตารางที่ 5.4 สรุปความเชื่อมโยงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 6 (ต่อ)

ประเด็นหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์	ประเด็นย่อยและความเชื่อมโยง ด้านการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
5. บุคลากรภาครัฐ เป็นคนดี คนเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็น มืออาชีพ	1. ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มี ความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับ หน่วยงานภาครัฐในการบริหาร ทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควบคุม ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และคุณภาพภายใต้ระบบคุณธรรม	
	2. ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมาย ต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการ ประเทศ การพัฒนาประเทศ การให้ บริการประชาชน และบังคับใช้กฎหมาย อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม	ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้องให้ทันสมัย สอดคล้องกับ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง
	3. มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น กำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุง กฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาในการ ตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการ รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่าง รอบด้านและเป็นระบบ จัดให้มีการสร้าง ความรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด	จัดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมาย จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และสร้างการรับรู้และความเข้าใจใน ข้อกฎหมายใหม่ รวมทั้งประเมินผล สัมฤทธิ์ของกฎหมาย
6. ภาครัฐมี ความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ	1. การบริหารจัดการการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตอย่างเป็น ระบบแบบบูรณาการ จัดให้มีกลไกการประสานงาน การป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ส่งเสริมการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการ ต่อต้านการทุจริต

5.2 แผนระดับที่ 2

5.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งสิ้น 23 ฉบับ ประกอบด้วย (1) ความมั่นคง (2) การต่างประเทศ (3) การเกษตร (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (5) การท่องเที่ยว (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (11) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (12) การพัฒนาการเรียนรู้ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (14) ศักยภาพการกีฬา (15) พลังทางสังคม (16) เศรษฐกิจฐานราก (17) ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

สำหรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย 8 ฉบับ ได้แก่ แผนแม่บทที่ 3 การเกษตร แผนแม่บทที่ 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนแม่บทที่ 15 พลังทางสังคม แผนแม่บทที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก แผนแม่บทที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนแม่บทที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แผนแม่บทที่ 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนแม่บทที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนแม่บทที่ 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รายละเอียดแสดงดังในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 สรุปแผนย่อย แนวทางการพัฒนา และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ 2)

แผนแม่บทและเป้าหมาย	แผนย่อย	แนวทางการพัฒนาของแผนย่อยที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
แผนแม่บทที่ 3 การเกษตร เป้าหมายที่ 1 และ 2	1. เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	1. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 2. ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชน	พัฒนาความสามารถของเกษตรกรในการพัฒนาสินค้า และสนับสนุนสินเชื่อจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
	2. เกษตรปลอดภัย	1. สนับสนุนบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2. สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์

ตารางที่ 5.5 สรุปแผนย่อย แนวทางการพัฒนา และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(แผนระดับ 2) (ต่อ)

แผนแม่บท และเป้าหมาย	แผนย่อย	แนวทางการพัฒนาของแผนย่อย ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
	3. เกษตรชีวภาพ	1. สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากกร่อนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ 2. ส่งเสริมสนับสนุน การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้า เกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐาน เกษตรกรรม และฐานทรัพยากร ชีวภาพ 3. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความ เหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ 4. ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ	ส่งเสริมการทำเกษตรกรรม ยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสานวนเกษตร เกษตรอินทรีย์) ส่งเสริม การปลูกพืชสมุนไพร ตามบริบทของพื้นที่
	4. เกษตรแปรรูป	1. ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบ และผลิตผลทางการเกษตรที่ เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูป 2. ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม 3. สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ใน กระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป 4. ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า	ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ และการรวมกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนเพื่อแปรรูปผลผลิต ผลผลิตทางการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรม และจำหน่าย ภายใต้อตราสินค้าของกลุ่ม

ตารางที่ 5.5 สรุปแผนย่อย แนวทางการพัฒนา และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(แผนระดับ 2) (ต่อ)

แผนแม่บท และเป้าหมาย	แผนย่อย	แนวทางการพัฒนาของแผนย่อย ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
	5. เกษตรอัจฉริยะ	- ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ป้อนการผลิต เครื่องจักรกล และอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้ง เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร แห่งอนาคต - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร - สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ	ส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เช่น โรงเรือน ระบบน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
	6. การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร	- เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ - สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ - พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า และผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน	- ส่งเสริมเกษตรกรกรมยั่งยืนเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในแปลงเกษตรกรรม รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารของเกษตรกรและชุมชน - ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรทั้งในรูปแบบกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตรเพื่อสร้างความร่วมมือในการผลิต การจำหน่าย และการจัดหาปัจจัยการผลิต - ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์

ตารางที่ 5.5 สรุปแผนย่อย แนวทางการพัฒนา และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(แผนระดับ 2) (ต่อ)

แผนแม่บท และเป้าหมาย	แผนย่อย	แนวทางการพัฒนาของแผนย่อย ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
แผนแม่บทที่ 15 พลังทางสังคม เป้าหมายที่ 1	การเสริมสร้างทุน ทางสังคม	1. เสริมสร้างสังคมแห่งการให้และ ช่วยเหลือกันและกัน 2. เพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่ง ตนเอง และการจัดการตนเอง 3. ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุน ทางสังคมและวัฒนธรรม	ส่งเสริมและพัฒนาการ ดำรงชีวิตและการทำการ เกษตรตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง
แผนแม่บทที่ 16 เศรษฐกิจ ฐานราก เป้าหมายที่ 1	1. การยกระดับ ศักยภาพเป็น ผู้ประกอบการ ธุรกิจ	เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนา ทักษะให้กับกลุ่มมีรายได้น้อย	พัฒนาและสนับสนุน Smart Farmer ให้เป็น ผู้ประกอบการรายย่อย
	2. การสร้าง สภาพแวดล้อมและ กลไกที่ส่งเสริม การพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานราก	พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณะ	จัดที่ดินให้เกษตรกรและผู้ยากไร้
แผนแม่บทที่ 9 เขตเศรษฐกิจ พิเศษ เป้าหมายที่ 1 และ 2	การพัฒนาเขต พัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน คมนาคมขนส่ง และสาธารณูปโภค ที่สำคัญ 2. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรม เป้าหมายพิเศษ	สนับสนุนการผลิตสินค้า เกษตรมูลค่าสูง เช่น สมุนไพร
แผนแม่บทที่ 18 การเติบโตอย่าง ยั่งยืน	การจัดการมลพิษ ที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม และ สารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล	จัดการคุณภาพอากาศ เสียง และ ความสั่นสะเทือน เน้นการจัดการ มลพิษที่แหล่งกำเนิด สร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนในการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษในพื้นที่ของตนเอง	สนับสนุนการลดการเผา วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และลดการเกิดจุด Hot Spot ในพื้นที่เขต ปฏิรูปที่ดิน
แผนแม่บทที่ 19 การบริหาร จัดการน้ำทั้งระบบ เป้าหมายที่ 1	การเพิ่มผลิตภาพ ของน้ำทั้งระบบ	เพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำโดยการใช น้ำอย่างมีคุณค่า	สนับสนุนการก่อสร้าง แหล่งน้ำและระบบ กระจายน้ำในเขตปฏิรูป ที่ดิน

ตารางที่ 5.5 สรุปแผนย่อย แนวทางการพัฒนา และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(แผนระดับ 2) (ต่อ)

แผนแม่บท และเป้าหมาย	แผนย่อย	แนวทางการพัฒนาของแผนย่อย ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
แผนแม่บทที่ 20 การบริการ ประชาชนและ ประสิทธิภาพ ภาครัฐ เป้าหมายที่ 1	1. การพัฒนาบริการ ประชาชน	1. พัฒนารูปแบบการบริการภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้ บริการประชาชนผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจ 2. พัฒนาการให้บริการภาครัฐ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ใช้ตั้งแต่ต้นจนจบ กระบวนการและปฏิบัติงานเทียบ ได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า 3. ปรับวิธีการทำงานจาก การทำงาน ตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด เป็นการให้บริการที่ให้ความสำคัญ กับผู้รับบริการ	ปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ การบริการประชาชนสะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น
แผนแม่บทที่ 20 การบริการ ประชาชนและ ประสิทธิภาพ ภาครัฐ เป้าหมายที่ 2	2. การบริหาร จัดการการเงิน การคลัง	1. จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อ เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 2. กำหนดให้มีการติดตามประเมิน ผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ชาติและผลสัมฤทธิ์ ของแผนงาน/โครงการ	1. จัดทำบ งบประมาณ ตอบสนองต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติและ แผนระดับอื่น 2. ติดตามประเมินผล สัมฤทธิ์ของโครงการ และกิจกรรม
	4. การพัฒนา ระบบบริหาร งานภาครัฐ	1. พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้างเป็น องค์การขีดสมรรถนะสูง” สามารถ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. กำหนดนโยบายและการบริหาร จัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและ หลักฐานเชิงประจักษ์มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยึดหยุ่นและ คล่องตัวสูง	บริหารและดำเนินงาน ปฏิรูปที่ดินโดยใช้ข้อมูล ที่ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความ ต้องการของเกษตรกร และสอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงของสังคม

ตารางที่ 5.5 สรุปแผนย่อย แนวทางการพัฒนา และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(แผนระดับ 2) (ต่อ)

แผนแม่บท และเป้าหมาย	แผนย่อย	แนวทางการพัฒนาของแผนย่อย ที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
		3. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การและออกแบบ ระบบการบริหารงานใหม่ให้มี ความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ	
	5. การสร้างและ พัฒนาบุคลากร ภาครัฐ	1. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการ บริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไป ตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง 2. พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภท ให้มีความรู้ความสามารถสูงมี ทักษะการคิดวิเคราะห์และการ ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	การบริหารงานบุคลากร ยึดหลักระบบคุณธรรม อย่างเคร่งครัด รวมทั้งเร่ง พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ และความรู้ ความสามารถ พร้อมต่อการปฏิบัติงาน ในบริบท ที่เปลี่ยนแปลง
แผนแม่บทที่ 21 การต่อต้าน การทุจริตและ ประพฤติมิชอบ เป้าหมายที่ 1	1. การป้องกัน การทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	1. ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจาก พฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต 2. ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริต และประพฤติมิชอบในหน่วยงาน ภาครัฐ 3. ปรับระบบงานและโครงสร้าง องค์การที่เอื้อต่อการลดการใช้ ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้า หน้าที่	1. ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ที่โปร่งใส ปราศจาก การทุจริต 2. จัดทำคู่มือการปฏิบัติ งานแสดงกระบวนการ ขั้นตอน เพื่อเป็นกรอบ ในการปฏิบัติงาน ซึ่ง จะลดการใช้ดุลพินิจ ในการปฏิบัติงาน ของ เจ้าหน้าที่
	2. การปราบปราม การทุจริต	1. เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของกระบวนการและกลไกการ ปราบปรามการทุจริต 2. ปรับปรุงกระบวนการปราบปราม การทุจริตที่มีความรวดเร็วและ มีประสิทธิภาพ 3. พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ ด้านการปราบปรามการทุจริต	กำกับ ดูแล และปราบปราม การทุจริตและประพฤติ มิชอบอย่างเคร่งครัด

5.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนานใหญ่ โดยการพัฒนาประเทศไทยต้องสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งการพลิกโฉมประเทศไทยในแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 13 มีเป้าหมายหลักเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน (Hi-Value and Sustainable Thailand) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ 13 หมายเหตุ ได้แก่

1) เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (High Value-Added Economy)

- หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- หมายเหตุที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน
- หมายเหตุที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน
- หมายเหตุที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค
- หมายเหตุที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน

2) สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society)

- หมายเหตุที่ 7 ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
- หมายเหตุที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองหลักของภูมิภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ทันสมัย และน่าอยู่
- หมายเหตุที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

3) วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (High Sustainability)

- หมายเหตุที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4) ปัจจัยขับเคลื่อนการพัฒนา (High-Leverage Enablers)

- หมายเหตุที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

- หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

ซึ่งหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 4 หมายเหตุ ได้แก่

- หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- หมายเหตุที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

ตารางที่ 5.6 สรุปหมวดหมู่และขอบเขตของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวดหมู่	กลยุทธ์ภายใต้หมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับงาน ส.ป.ก.	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	1. ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อยกระดับการผลิตและมูลค่าเพิ่ม 2. ขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3. พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ 4. พัฒนาการผลิตที่ลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิต 5. ส่งเสริมเกษตรกรให้มีที่ทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรม 6. ยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกร 7. พัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ ของภาคการเกษตร	1. การจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งคุ้มครองที่ดินที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรโดยกำหนดเขตการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน 2. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน 3. ส่งเสริมและขยายผลการทำการเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศเกษตร และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร 4. ส่งเสริมการประยุกต์องค์ความรู้ท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ตลอดห่วงโซ่มูลค่าของธุรกิจการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
		5. สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เช่น GAP เกษตรอินทรีย์ 6. ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ 7. เชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันเกษตรกรในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน

ตารางที่ 5.6 สรุปหมวดหมู่และขอบเขตของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และ การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

หมวดหมู่	กลยุทธ์ภายใต้หมวดหมู่ ที่เกี่ยวข้องกับงาน ส.ป.ก.	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจน ข้ามรุ่นลดลง	1. การแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น แบบพุ่งเป้าให้ครัวเรือนหลุดพ้น จากความยากจนอย่างยั่งยืน	1. ประยุกต์ใช้ข้อมูลจาก TPMAP ในการ กำหนดเป้าหมายกลุ่มเกษตรกร ในการพัฒนาองค์ความรู้ และให้ ความช่วยเหลือครัวเรือนเกษตรกร ให้หลุดพ้นจากความยากจนอย่าง ยั่งยืน
หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจ หมุนเวียนและสังคม คาร์บอนต่ำ	1. สร้างรายได้ให้ชุมชน ท้องถิ่น และ เกษตรกรจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ 2. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด	1. ส่งเสริมการทำวนเกษตรเพื่อ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน 2. ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการ เกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ถ่านไบโอชาร์ เป็นต้น
หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลด ความเสี่ยงและ ผลกระทบจากภัย ธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ	1. เพิ่มศักยภาพในการรับมือของ ประชาชนและชุมชน	1. เตรียมความพร้อมเกษตรกรในพื้นที่ ประสบภัยธรรมชาติซ้ำซาก โดยให้ ความรู้ในการป้องกันและรับมือกับ ภัยธรรมชาติเพื่อลดความเสี่ยง และความเสียหายที่จะเกิดขึ้น 2. ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนเพื่อลด ความเสียหายและผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มีต่อผลผลิตทางการเกษตร

ตารางที่ 5.6 สรุปหมวดหมู่และขอบเขตของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และ
การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

หมวดหมู่	กลยุทธ์ภายใต้หมวดหมู่ ที่เกี่ยวข้องกับงาน ส.ป.ก.	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐ ที่มีสมรรถนะสูง	- พัฒนาคุณภาพบริการภาครัฐให้ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด - ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพ - ปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาประเทศ - พัฒนาทักษะของบุคลากรภาครัฐและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบมาตรการภาครัฐ ให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ	- ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับภารกิจที่เปลี่ยนแปลง - ปรับใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานและการบริการเกษตรกรสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น - ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม - พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน - ทำงานร่วมกับหน่วยงานและเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ในการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

5.3 แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง

5.3.1 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งโมเดลเศรษฐกิจ BCG สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1** สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์
- ยุทธศาสตร์ที่ 2** การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง ด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ยุทธศาสตร์ที่ 3** ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ซึ่งในยุทธศาสตร์นี้กำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนเป็นรายสาขาครอบคลุม 6+1 สาขา คือ การเกษตร อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน
- ยุทธศาสตร์ที่ 4** เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

ซึ่งการเชื่อมโยงการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569 (แผนระดับ 3) และการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ยุทธศาสตร์	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
1. สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์	1. อนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม 2. สร้างความสามารถในการบริหารทรัพยากรและการบริโภคที่ยั่งยืนของชุมชน 3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	1. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อสร้างความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเกษตร 2. ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ถ่านไบโอชาร์ เป็นต้น 3. สนับสนุนเครือข่ายผู้นำเกษตรกรและชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ตารางที่ 5.7 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2569
(แผนระดับ 3) และการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากรอัตลักษณ์ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	1. เพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และพลังงานชุมชน 2. การพัฒนาเชิงพื้นที่ 3. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน	1. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน แทนเกษตรเชิงเดี่ยวเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในมิติของความพอเพียงและโอกาสในการเข้าถึงอาหารของเกษตรกรรายย่อย 2. ส่งเสริมการปลูกและแปรรูปพืชสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 3. สนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรสมัยใหม่ ที่ปฏิบัติได้จริง เหมาะสมกับพื้นที่ และมีราคาที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ● สาขาการเกษตร	1. การพัฒนาสาขาเกษตร 2. การเตรียมกำลังคน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประกอบการ 3. การสร้างและพัฒนาตลาด 4. การพัฒนาปรับแก้ กฎหมาย กฎระเบียบ 5. การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและสิ่งอำนวยความสะดวก	1. ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน และเกษตรแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต 2. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เช่น GAP เกษตรอินทรีย์ 3. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสืบทอดและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม 4. พัฒนาอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินและผู้แทนเกษตรกรให้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินและการเกษตรสมัยใหม่แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินและผู้สนใจ 5. ส่งเสริมการจำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ขายตรง ขายผ่านตลาดออนไลน์

ตารางที่ 5.8 สรุปสาระสำคัญของยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
		6. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง 7. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตและขนส่งสินค้าเกษตร

5.3.2 ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ซึ่งสาระสำคัญของยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาภายใต้แต่ละยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสรุปตามตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 สรุปสาระสำคัญของยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ยุทธศาสตร์	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	1. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	1. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรร่วมกันตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ 3. สนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจได้

ตารางที่ 5.8 สรุปสาระสำคัญของยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	ประเด็นที่เชื่อมโยง กับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้า เกษตร	- พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพมาตรฐานสินค้า สู่มาตรฐานระดับสากล โดยใช้ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และความรู้แบบองค์รวม - ส่งเสริมการเกษตรตลอด ห่วงโซ่อุปทานสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดและ มูลค่าสูงมุ่งสู่การเป็นฟาร์ม อัจฉริยะ	- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มี คุณภาพและได้มาตรฐาน เช่น GAP เกษตรอินทรีย์ - ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการผลิต
ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการ แข่งขันภาคการเกษตรด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม	บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตรให้ เกษตรกรเข้าถึง และนำไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง	สนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตร
ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน	ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตรให้มีความสมดุล และยั่งยืน	- ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำและ การกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน - ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการ ภาครัฐ	- พัฒนาบุคลากรและนักวิจัย ให้เป็น Smart officers และ Smart researchers - เชื่อมโยง และบูรณาการ การทำงานของหน่วยงาน ทุกภาคส่วนโดยกลไกประชารัฐ และปรับระบบบริหารงาน ให้ทันสมัย - ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย ด้านการเกษตรเพื่อรองรับ บริบทการเปลี่ยนแปลง	- พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการ ปฏิบัติงาน - ทำงานร่วมกับหน่วยงานและเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมในการ ดำเนินงาน - ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

5.3.3 แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) กำหนดเป้าหมายไว้ 5 ประการ ได้แก่ ผลผลิตมวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดประเด็นการพัฒนา 5 ประเด็น ประกอบด้วย

- 1) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร
- 2) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร
- 3) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
- 4) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- 5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร

ซึ่งประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดินมี 4 ประเด็น คือ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร ดังแสดงในตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 ประเด็นการพัฒนาแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นการพัฒนา	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
1. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร	1. เกษตรปลอดภัย 2. เกษตรชีวภาพ 3. เกษตรแปรรูป 4. เกษตรอัจฉริยะ 5. การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร 6. สร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่	1. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เช่น GAP เกษตรอินทรีย์ 2. ส่งเสริมเกษตรกรกรมยั่งยืน และพืชสมุนไพร 3. ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ 4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตารางที่ 5.9 ประเด็นการพัฒนาแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี
(พ.ศ. 2566 – 2570) ที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

ประเด็นการพัฒนา	ประเด็นที่เชื่อมโยง กับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. สร้างความเสมอภาคและ กระจายความเท่าเทียม ทางสังคมเกษตร	1. การเสริมสร้างทุนทางสังคม 2. การยกระดับศักยภาพของ เกษตรกรรายย่อยให้เป็น ผู้ประกอบการธุรกิจ 3. การสร้างสภาพแวดล้อมและ กลไกที่ส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจฐานราก	1. ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ 2. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ และ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 3. จัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรและ สถาบันเกษตรกร
3. บริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน	1. การสร้างการเติบโตอย่าง ยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจ สีเขียว 2. การเพิ่มผลิตภาพของน้ำ ทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่าง ประหยัด รู้คุณค่า และสร้าง มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมระดับสากล	1. ส่งเสริมการทำวนเกษตรเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูระบบนิเวศ 2. ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำและ ระบบกระจายน้ำ
4. พัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐและงานวิจัย ด้านการเกษตร	1. การพัฒนาบริการประชาชน 2. การพัฒนาระบบบริหารงาน ภาครัฐ 3. การสร้างและพัฒนาบุคลากร ภาครัฐ 4. การป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ 5. การพัฒนากฎหมาย 6. การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตร	1. ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้ สอดคล้องกับภารกิจที่เปลี่ยนแปลง 2. ปรับใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการ ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงาน และการบริการสะดวก รวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพมากขึ้น 3. ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริต 4. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง 5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปฏิบัติ งานและการทำการเกษตร

5.4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

5.4.1 คำแถลงนโยบายรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2562 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ประกอบด้วยนโยบายหลัก 12 ด้าน และนโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง ซึ่งมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสรุปตามตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 สรุปนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

นโยบาย	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุนโยบายรัฐบาล
นโยบายหลักรัฐบาล		
ด้านที่ 1 การปกป้องเขตชุมชนและ พระมหากษัตริย์	1. สืบสานรักษา ต่อยอด ศาสตร์ พระราชา และโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ	ส่งเสริมโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ
ด้านที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจและ ความสามารถในการแข่งขัน ของไทย	1. พัฒนาองค์กรเกษตรกรและ เกษตรกรรุ่นใหม่ 2. ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตร 3. ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ในที่ดินทำกิน 4. ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็น พืชเศรษฐกิจ	1. เสริมสร้างศักยภาพสถาบัน เกษตรกร (กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจ ชุมชน และสหกรณ์การเกษตร) 2. สร้างและพัฒนาเกษตรกร รุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 3. ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ พืชสมุนไพร เกษตรอินทรีย์ GAP 4. จัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร 5. ส่งเสริมการทำวนเกษตรเพื่อ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน

ตารางที่ 5.10 สรุปนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

นโยบาย	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุนโยบายรัฐบาล
ด้านที่ 7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก	1. สร้างผู้นำชุมชน ยกย่องปราชญ์ชาวบ้าน 2. ยกย่องคุณภาพตลาดชุมชน สถาบันการเงินของชุมชน สวัสดิการชุมชน 3. แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน สร้างชุมชนที่น่าอยู่ มุ่งเน้นการจัดการที่อยู่อาศัย การพัฒนาทักษะอาชีพ และการพัฒนาพื้นที่เมืองแบบองค์รวม 4. สร้างพลังในชุมชน	1. พัฒนาผู้นำเกษตรกร ผู้แทนเกษตรกร และเครือข่ายเกษตรกร 2. จัดที่ดินทำกินและที่ดินชุมชนให้แก่เกษตรกร
ด้านที่ 10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน	1. ปกป้อง รักษา ป่าไม้ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า 2. ปรับปรุงระบบที่ดินทำกิน และลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 3. ส่งเสริมการบริการจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล	1. ส่งเสริมการทำวนเกษตรเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ 2. จัดที่ดินทำกินและที่ดินชุมชนให้แก่เกษตรกร 3. ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ
ด้านที่ 11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ	1. พัฒนาโครงสร้าง และการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ 2. พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดิน 3. เปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ 4. ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ 5. พัฒนากลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะ และการตรวจสอบภาครัฐ 6. ปรับปรุงระเบียบกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการทำธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวัน	1. ปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับภารกิจที่เปลี่ยนแปลง 2. เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น และปรับใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานและการบริการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3. ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริต 4. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.10 สรุปนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

นโยบาย	ประเด็นที่เชื่อมโยง กับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุนโยบายรัฐบาล
ด้านที่ 12 การป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม	1. แก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติ มิชอบ	1. ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริต
นโยบายเร่งด่วน 12 ด้าน		
ด้านที่ 1 การแก้ไขปัญหาในการดำรง ชีวิตของประชาชน	1. แก้ไขปัญหาหนี้สิน และลดภาระ หนี้สินของประชาชน	1. ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
ด้านที่ 3 มาตรการเศรษฐกิจเพื่อรองรับ ความผันผวนของเศรษฐกิจ โลก	1. ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณ	1. เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปเกื้อหนุน
ด้านที่ 4 การให้ความช่วยเหลือ เกษตรกรและพัฒนา นวัตกรรม	1. จัดพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้อง กับระบบบริหารจัดการน้ำ และ คุณภาพของดินตาม Agri-Map 2. กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกร ให้สามารถมีรายได้จากผลผลิต ทางการเกษตรที่มีคุณภาพสินค้า เกษตรสำคัญ	1. วางแผนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูป ที่ดิน 2. ส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่
ด้านที่ 8 การแก้ไขปัญหาทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่าย ราชการประจำ	1. เร่งรัดการดำเนินมาตรการ ทางการเมือง ควบคู่ให้กับ มาตรการทางกฎหมายเมื่อพบผู้ กระทำความผิดอย่างเคร่งครัด 2. การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ในการเฝ้าระวัง	1. ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริต 2. ดำเนินการกับผู้กระทำผิดอย่าง เคร่งครัด
ด้านที่ 10 การพัฒนาระบบการให้ บริการประชาชน	1. มุ่งสู่ความเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่โปร่งใสตรวจสอบได้ 2. พัฒนาระบบจัดเก็บและเปิดเผย ข้อมูลทางภาครัฐ	1. เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับ หน่วยงานอื่น และปรับใช้ เทคโนโลยีนวัตกรรมในการ ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 5.10 สรุปนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

นโยบาย	ประเด็นที่เชื่อมโยงกับงานปฏิรูปที่ดิน	การดำเนินงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้บรรลุนโยบายรัฐบาล
ด้านที่ 11 การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย	1. ป้องกันก่อนเกิดภัย และแก้ไขปัญหาระยะยาว 2. จัดระบบติดตาม สถานการณ์อย่างต่อเนื่อง และกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อน	1. เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกร

5.4.2 นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน) มอบนโยบาย “5 ยุทธศาสตร์” ที่มุ่งกระตุ้นการสร้างเศรษฐกิจรากฐานให้กับประเทศ มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์และยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรกรรม 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต
2. ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร 4.0
3. ยุทธศาสตร์ “3’s” (Safety-Security-Sustainability; เกษตรปลอดภัย เกษตรมั่นคงและเกษตรยั่งยืน)
4. ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนโดยเฉพาะโมเดล “เกษตร-พาณิชย์ทันสมัย”
5. ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางศาสตร์พระราชา

นอกจากนั้นยังกำหนด 15 นโยบายหลักที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นระบบประกอบด้วย

1. นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลายทั้งออฟไลน์และออนไลน์
2. การสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก
3. การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start up
4. การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming)
5. การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC)
6. การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร
7. การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
8. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม และแปลงใหญ่
9. การส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
10. การประกันภัยพืชผลให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผล
11. การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร
12. การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

13. การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทย
14. การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศ Big Data โดยศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
15. การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมันและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การบรรลุเป้าหมายนโยบายรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในภาพรวม การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องเน้นการนำนโยบายการตลาดนำการผลิต ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อย การบริหารจัดการระบบแปลงใหญ่ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตรมาปรับใช้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งแสวงหาช่องทางการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ผ่านการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการกระจายสินค้าและการตลาดให้กับเกษตรกรและยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส่วนที่ 6

สาระสำคัญของแผนปฏิรูปราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

6.1 ภาพรวม

6.1.1 วิสัยทัศน์

องค์การทันสมัยในการจัดการการปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร “องค์การทันสมัย” หมายถึง องค์การที่สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง

6.1.2 พันธกิจ

- 1) จัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้ยากไร้ หรือสถาบันเกษตรกร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตและการจัดการผลผลิตทางการเกษตร
- 3) พัฒนาองค์การด้วยนวัตกรรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม

6.1.3 เป้าประสงค์

คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างยั่งยืน

6.1.4 ตัวชี้วัด

1. เกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 45,000 รายต่อปี
2. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
3. วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเข้มแข็ง อย่างน้อยร้อยละ 3 และสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินมีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 95
4. กระบวนการได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลร้อยละ 100

6.1.5 ค่านิยมหลัก

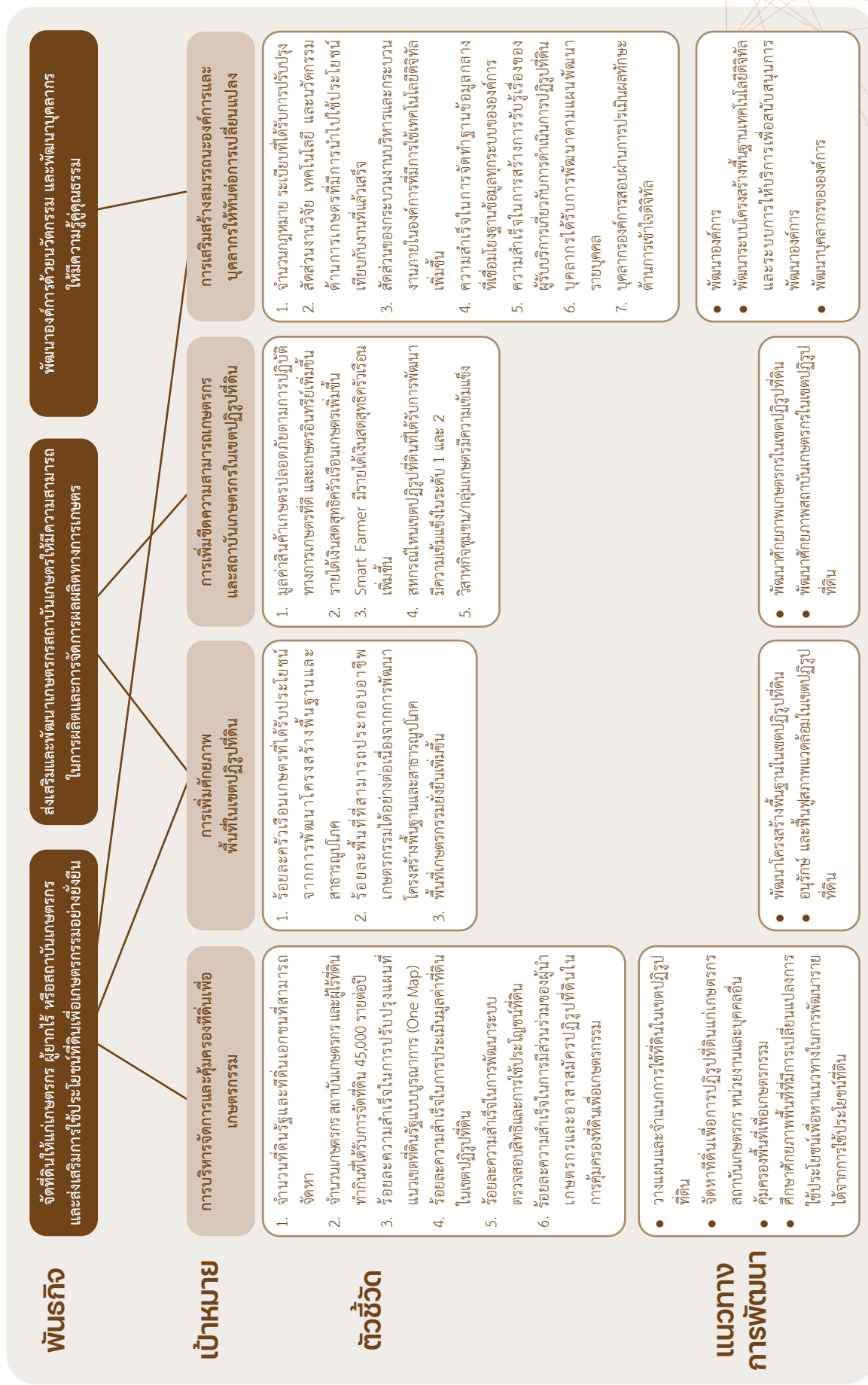
โปร่งใส	(Transparency)
เป็นธรรม	(Justice)
มุ่งผลสัมฤทธิ์	(Result)
มีจิตบริการ	(Service mind)

6.1.6 วัฒนธรรมองค์การ

ALROSMART : องค์การแห่งความน่าเชื่อถือ

A	: Area Management	(การจัดการพื้นที่และคุ้มครองที่ดินเกษตรกรรม)
L	: Learning & Development	(การเรียนรู้และพัฒนาตลอดเวลา)
R	: Responsibility	(ความรับผิดชอบ โปร่งใส และตรวจสอบได้)
O	: Organization Commitment	(ความผูกพันต่อองค์การ)
S	: Service Mind	(การมีจิตบริการ)
M	: Moral	(การมีคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรมอันดี)
A	: Ability	(การมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน)
R	: Respect	(การยอมรับนับถือแก่กัน)
T	: Teamwork	(การทำงานเป็นทีม)

6.1.7 แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

6.2 แผนปฏิบัติราชการ

6.2.1 แผนปฏิบัติราชการที่ 1 เรื่อง การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เป้าหมายแผนปฏิบัติราชการ

เพื่อวางแผนและจำแนกการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลง ในขณะเดียวกันเร่งจัดหาที่ดินเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้ไร้ที่ดินทำกิน และสถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ เช่าและเช่าซื้อ รวมทั้งคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อป้องกันการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการสูญเสียที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการ

จำนวนเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
การจัดหาที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน	จำนวนที่ดินรัฐและที่ดินเอกชนที่สามารถจัดหาเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ไร้ที่ดินทำกิน	ไร่	2,000	2,150	2,300	2,500	2,700
การจัดที่ดินแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร หน่วยงาน และบุคคลอื่น	จำนวนเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ไร้ที่ดินทำกินได้รับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	45,000	45,000	45,000	45,000	45,000
	ความสำเร็จในการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินรัฐแบบบูรณาการ (One Map)	ร้อยละ	80	85	90	95	100
การคุ้มครองพื้นที่เพื่อเกษตรกรรม	ปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภทลดลง	ร้อยละ	95	95	95	95	95
	ความสำเร็จในการพัฒนาระบบตรวจสอบสิทธิและการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ร้อยละ	100				
	ความสำเร็จในการมี ส่วนร่วมของ ผู้นำเกษตรกรและอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินในการคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	ร้อยละ	80	85	90	95	100

เป้าหมายที่ 1 การวางแผนและจำแนกการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการวางแผนและจำแนกการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

แนวทางการพัฒนา

1) วางแผนและจำแนกเขตการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ และพื้นที่ชุมชนให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคม โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางผังเมืองและการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน หน่วยงานพัฒนาพื้นที่เฉพาะ เช่น EEC เขตเศรษฐกิจพิเศษ และท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่ดินในการวางแผน ทั้งนี้ในการวางแผนและจำแนกเขตการใช้ที่ดินต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเป็นสำคัญ

2) จัดทำแผนที่แสดงเขตการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมแต่ละประเภทเพื่อเป็นกรอบในการจัดที่ดินทำกิน และการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากเกษตรกรรม

เป้าหมายที่ 2 การจัดหากำหนดเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัด จำนวนที่ดินรัฐและที่ดินเอกชนที่สามารถจัดหาเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ไร้ที่ดินทำกิน

แนวทางการพัฒนา

เร่งรัดจัดหาที่ดิน โดยเฉพาะที่ดินรัฐที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน ที่ดินที่ถือครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ที่ดินแปลงว่างจากการสละสิทธิ และจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อนำมาจัดให้กับผู้ไร้ที่ดินทำกิน ที่ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดิน เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงที่ดิน

เป้าหมายที่ 3 การจัดที่ดินแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร หน่วยงาน และบุคคลอื่น

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) จำนวนเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ไร้ที่ดินทำกินได้รับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 2) ร้อยละความสำเร็จในการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินรัฐแบบบูรณาการ (One Map)
- 3) ร้อยละความสำเร็จในการประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

แนวทางการพัฒนา

1) เร่งรัดการจัดที่ดินค้ำจัดทั้งที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชนเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในกรณีที่ดินของรัฐ ต้องดำเนินการจัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2570 โดยนำฐานข้อมูลจัดที่ดินมาประกอบการสืบค้นที่ดินค้ำจัด หรือที่ดินที่มีปัญหาไม่สามารถนำมาจัดได้ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีที่ดินค้ำจัด และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ทราบสถานะของที่ดินค้ำจัดในแต่ละพื้นที่ และให้นำมาจัดให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และกิจกรรมเกี่ยวเนื่องได้ สำหรับที่ดินเอกชน เร่งจัดทำฐานข้อมูลที่ดินและแผนที่ เพื่อตรวจสอบที่ตั้งที่ดินและการใช้ประโยชน์ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และจัดที่ดินที่ยังค้ำจัดให้เกษตรกรเช่า พร้อมทั้งเร่งจัดทำแนวทางการประเมินมูลค่าที่ดิน และแนวทางการจัดเก็บรายได้ รวมถึงการเพิ่มช่องทางการจัดเก็บรายได้จากการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นรูปธรรม

2) ปรับปรุงกระบวนการจัดการที่ดินทั้งที่ดินทำกิน (จัดที่ดินให้เกษตรกรรายใหม่แทนเกษตรกรรายเดิม หรือ จัดที่ดินรอบ 2) จัดที่ดินชุมชน และจัดที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่น ให้มีความชัดเจนและรวดเร็ว เพื่อให้สามารถออกหนังสืออนุญาตการใช้ที่ดินหรือสัญญาเช่าให้แก่ผู้ขอรับการจัดที่ดิน หรือผู้ขอใช้ที่ดินได้อย่างรวดเร็ว

3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลจัดที่ดินและแผนที่ในเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นมาตรฐานสากลเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลภายในองค์กร และสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งสามารถบูรณาการกับข้อมูลที่ดินของหน่วยงานอื่นเป็นระบบเดียวกัน

4) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐ และการดำเนินการปรับปรุงแผนที่ แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการมาตรฐาน 1: 4,000 (One Map)

5) ศึกษาศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินภายใต้บริบทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องดำเนินการภายใต้หลักวิชาการ การบูรณาการข้อมูล และความร่วมมือของบุคลากรที่มีความรู้ทางเทคนิค เช่น ข้อมูลแผนที่ภูมิสารสนเทศ ข้อมูลศักยภาพที่ดิน ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการศึกษาฯ ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ส.ป.ก. รวมทั้งอาศัยผู้มีความรู้ ความชำนาญ จากทั้งสถาบันการศึกษา และ/หรือผู้มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้ ส.ป.ก. มีแนวทางในการพัฒนารายได้จากการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืนและเพียงพอในการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายที่ 4 การคุ้มครองพื้นที่เพื่อเกษตรกรรม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) ปัญหาการใช้ที่ดินผิดประเภทลดลง
- 2) ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบตรวจสอบสิทธิและการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 3) ร้อยละความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของผู้นำเกษตรกร และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดินในการคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แนวทางการพัฒนา

1) ติดตามและตรวจสอบการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามการจำแนกเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด โดยดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน ท้องถิ่น ชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการติดตามตรวจสอบ เมื่อพบการใช้ที่ดินผิดประเภทให้ดำเนินการแก้ไขอย่างทันที เพื่อป้องกันการขยายตัวของชุมชนและกิจการอื่นเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรม

2) ติดตามและตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน ท้องถิ่น ชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการติดตามตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขทันทีเมื่อพบการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดระเบียบ

6.2.2 แผนปฏิบัติการที่ 2 เรื่อง การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายแผนปฏิบัติการ

เพื่อเพิ่มศักยภาพพื้นที่เกษตรกรรม โดยพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการขนส่งสินค้าเกษตร และส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนที่สอดคล้องกับระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ พื้นฟูทรัพยากรดินและป้องกันการพังทลายของดิน รวมทั้งบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการ

- 1) จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค
- 2) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน	ครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	ร้อยละ	100	100	100	100	100
	พื้นที่ที่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างต่อเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	ร้อยละ	80	85	90	95	100
การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน	พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น (ไร่)	ไร่	22,700	27,700	32,700	37,700	42,700

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค
- 2) จำนวนพื้นที่ที่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างต่อเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางการพัฒนา

- 1) จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสำรวจสภาพพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ และสำรวจความต้องการของชุมชนและเกษตรกรเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านโลจิสติกส์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างบูรณาการ โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนองต่อความต้องการของชุมชนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

- 3) พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินอย่างบูรณาการ โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนองต่อความต้องการของชุมชนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 4) ติดตามและประเมินผลการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายที่ 2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

- 1) ส่งเสริมการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้สารเคมีในปริมาณที่เหมาะสมหรือไม่ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตและการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เน้นความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ทำการเกษตรที่สอดคล้องกับระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในด้านอาหารและเศรษฐกิจ รวมทั้งฟื้นฟูธรรมชาติในพื้นที่ให้ดีขึ้น
- 2) ส่งเสริมการอนุรักษ์ ปรับปรุง และบำรุงดินให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร และลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและมีความยั่งยืน
- 3) ส่งเสริมการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ลดการเผา โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายภาคประชาชน ในการสนับสนุนองค์ความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อสร้างประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ รวมถึงการศึกษาค้นคว้าแนวทางการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่เหมาะสมและคุ้มค่า

6.2.3 แผนปฏิบัติการที่ 3 เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมายแผนปฏิบัติการ

เพื่อพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สนับสนุนให้ผู้นำเกษตรกรอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร เป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเสริมสร้างขวัญกำลังใจของบุคคลกลุ่มดังกล่าวในการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการ

- 1) รายได้เงินสดสุทธิต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายในปี พ.ศ. 2570
- 2) มูลค่าสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
การพัฒนา ศักยภาพ เกษตรกรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตาม การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและ เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	3	3	3	3	3
	รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร เพิ่มขึ้น	ร้อยละ	3	5	7	9	10
	Smart Farmer มีรายได้เงินสด สุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น	บาท					300,000
การพัฒนา ศักยภาพสถาบัน เกษตรกรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับ การพัฒนามีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2	ร้อยละ	95	95	95	95	95
	วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร มีความเข้มแข็ง	ร้อยละ	30	30	30	30	30

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
- 2) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10
- 3) Smart Farmer มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 300,000 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี

แนวทางการพัฒนา

- 1) ส่งเสริมโครงการพระราชดำริและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นฐานความรู้ในการประกอบอาชีพ
เกษตรกร
- 2) มุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่เป็นกลุ่มคนเปราะบางทางด้านเศรษฐกิจ
ผ่านการนำข้อมูล จปฐ. มาเป็นตัวชี้วัดในการคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสำหรับการพัฒนาให้เกษตรกร
มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า
- 3) พัฒนาเกษตรกร และทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer)
เสริมสร้างความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพเกษตรกร และเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ เน้นการแปรรูป
และการตลาดที่เหมาะสมโดยดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา
และปราชญ์เกษตร

4) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร รวมถึงการทำการตลาดผ่านระบบฟาร์มอัจฉริยะ ผ่านการสนับสนุนองค์ความรู้ให้เกษตรกร และทายาทเกษตรกรสามารถประยุกต์ใช้ และสร้างเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อใช้ในแปลงเกษตรและชุมชนของตนเอง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และสามารถพัฒนาต่อยอดได้ตลอดห่วงโซ่การผลิต และสนับสนุนเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

5) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และความต้องการของผู้บริโภค

6) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้นำเกษตรกร อาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และชุมชนในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พร้อมสนับสนุนสวัสดิการให้กับเกษตรกรที่มีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนงาน

7) พัฒนาระบบข้อมูลการพัฒนาเกษตรกรเพื่อใช้ในการวางแผนและการติดตามผลการพัฒนาเกษตรกร

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) ร้อยละ 95 ของสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการพัฒนามีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2
- 2) วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง อย่างน้อยเฉลี่ยร้อยละ 30

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อพัฒนาไปสู่สถาบันเกษตรกร เพื่อให้สามารถวางแผนการผลิต พัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ และจัดการด้านการตลาดได้อย่างเหมาะสม รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่ายสถาบันเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนและจำหน่ายผลผลิต ตลอดจนมีกลไก ในการดูแลและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรอย่างเป็นธรรม

2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรโดยสนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ด้านการบริหารจัดการ และการเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมทั้งช่องทางการตลาดแก่ผู้นำและสมาชิกสถาบันเกษตรกร และสนับสนุนเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

3) พัฒนาระบบข้อมูลสถาบันเกษตรกรเพื่อใช้ในการวางแผนและการติดตามผลการพัฒนาสถาบัน เกษตรกร

6.2.4 แผนปฏิบัติราชการที่ 4 เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากร ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมายแผนปฏิบัติราชการ

เพื่อพัฒนาองค์การ ระบบการทำงานและการให้บริการ และบุคลากรของสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถรับมือกับบริบทของการทำงานที่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา

ตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการ

- 1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
- 2) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA 85 คะแนนขึ้นไป
- 3) ระดับความพึงพอใจของคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ
- 4) ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 3
- 5) ร้อยละ 70 ของจำนวนกฎหมาย ระเบียบที่ได้รับการทบทวนตามแผนปฏิบัติการ 5 ปี
ของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 6) สัดส่วนของเจ้าหน้าที่กระทำผิดกฎหมายลดลงร้อยละ 30
- 7) ร้อยละ 80 ของบุคลากร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับการพัฒนาศักยภาพ
- 8) สัดส่วนความสำเร็จของกระบวนการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลร้อยละ 100

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
การพัฒนา องค์กร	จำนวนกฎหมาย ระเบียบที่ได้รับการปรับปรุง และแก้ไข	ฉบับ	4	3	1	1	1
	สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานที่แล้วเสร็จ	ร้อยละ	10	15	20	25	30
การพัฒนาระบบ โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีดิจิทัล และระบบการ ให้บริการเพื่อ สนับสนุนการ พัฒนาองค์กร	สัดส่วนของกระบวนการบริหารและกระบวนการภายในองค์กรที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น	ร้อยละ	80	85	90	95	100
	ความสำเร็จในการจัดทำฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลทุกระบบขององค์กร	ร้อยละ	80	85	90	95	100
	ความสำเร็จในการสร้างการรับรู้เรื่องของผู้รับบริการเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	ร้อยละ	80	83	85	90	95
การพัฒนา บุคลากร	บุคลากรได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนารายบุคคล	ร้อยละ	50	70	90	100	100
	บุคลากรองค์การสอบผ่านการประเมินผลทักษะด้านการเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy)	ร้อยละ	70	75	80	85	90

เป้าหมายที่ 1 การพัฒนาองค์การ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) จำนวนกฎหมาย ระเบียบที่ได้รับการปรับปรุง และแก้ไข
- 2) สัดส่วนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ดำเนินการแล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

แนวทางการพัฒนา

- 1) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ
- 2) กำหนดแนวทางในการนำระเบียบ กฎหมายไปใช้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ระเบียบที่ใช้ รวมถึงระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งทำขั้นตอนการปฏิบัติงานแบบรายการตรวจสอบ (check list)
- 3) สร้างและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน และการบริการประชาชน ผ่านการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน
- 4) ปรับปรุงโครงสร้างองค์การและบริหารอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภาระงานที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต
- 5) พัฒนาระบบงาน ขั้นตอนการทำงาน และปรับโครงสร้างการดำเนินงานองค์การให้สอดคล้องกับภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) พัฒนาสิ่งแวดล้อม และสภาวะของสถานที่ทำงานให้สะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงานและให้บริการของเจ้าหน้าที่ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มารับบริการ
- 7) สนับสนุนงานวิจัย งานวิชาการขององค์การ โดยส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในการทำงานวิจัย และงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และนำผลงานไปพัฒนาคุณภาพการทำงานของตนเองและองค์การ รวมทั้งเชื่อมโยงฐานข้อมูลงานวิจัยกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 8) จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
- 9) กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ ทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจพิเศษที่มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล และระบบการให้บริการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์การ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) สัดส่วนของกระบวนการบริหารและกระบวนการภายในองค์การที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- 2) ร้อยละความสำเร็จในการจัดทำฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลทุกระบบขององค์การ
- 3) ร้อยละความสำเร็จในการสร้างการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

แนวทางการพัฒนา

1) ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานทั้งระบบ

2) จัดทำ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งอุปกรณ์ ระบบซอฟต์แวร์ เครือข่าย ICT ระบบการให้บริการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์กร รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูล Big data จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กร และให้บริการประชาชน และหน่วยงานอื่น ๆ

3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงและรวบรวมข้อมูลจากทุกระบบข้อมูลที่มีอยู่ในองค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการเก็บข้อมูล และเป็นฐานข้อมูลในการบริหารงาน รวมทั้งเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ข่าวสารขององค์กรไปสู่สาธารณชน

4) เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรผ่านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารที่หลากหลาย ทั้ง สื่อกระแสหลัก เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์เน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลของงานด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสามารถชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสังคมภายนอกได้อย่างรวดเร็ว และครอบคลุมมากที่สุด เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กร กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน

เป้าหมายที่ 3 การพัฒนาบุคลากร

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- 1) บุคลากรได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plant: IDP)
- 2) ร้อยละ 80 ของบุคลากรองค์กรที่สอบผ่านการประเมินผลทักษะด้านการเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy)

แนวทางการพัฒนา

1) กำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) เพื่อให้ข้าราชการได้เห็นถึงเส้นทางสังสรรค์ ประสพการณ์และการพัฒนาความรู้ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงตำแหน่งเป้าหมาย และตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองในการสังสรรค์ประสพการณ์และพัฒนาตนเองได้ตามเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ

2) พัฒนาผู้บริหารและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการปฏิรูปที่ดินและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งมีความสามารถในการประสานงานกับทุกภาคส่วน เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งด้านการปฏิรูปที่ดินและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และความร่วมมือต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน

3) พัฒนาผู้บริหารและบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมการปฏิบัติงานหน้าที่ของบุคลากรให้มีความโปร่งใส ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต โดยการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

4) พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานและมีความสุข

5) พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนปฏิบัติการ	งบประมาณรายจ่ายประจำปี (ล้านบาท)					
	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
แผนปฏิบัติการที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อกิจกรรม	705.76	706.13	711.30	709.19	708.88	3,532.76
แผนปฏิบัติการที่ 2 การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	1,077.11	1,079.01	1,079.61	1,084.18	1,088.73	5,408.63
แผนปฏิบัติการที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	667.06	667.7	671.21	674.11	677.97	3,358.05
แผนปฏิบัติการที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	179.9248	160.45280	188.5932	205.0062	178.2857	912.25
รวมงบประมาณ						13,211.69

การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ และเป้าประสงค์ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่กำหนดไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ ความชัดเจนของเนื้อหาสาระแผน ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานภาคีและเครือข่ายการทำงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติจึงได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิรูปราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนดังนี้

1. สื่อสาร และสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรทุกระดับ โดยจัดทำสื่อเผยแพร่ในรูปแบบที่น่าสนใจ และประชาสัมพันธ์เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระ และเจตนารมณ์ของแผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการขับเคลื่อนงานในแต่ละเป้าหมายและตัวชี้วัด เพื่อให้มีการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ใช้แผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นกรอบในการจัดทำแนวทางดำเนินงานและโครงการประจำปี เพื่อให้มีการขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนในแต่ละปี รวมถึงมีการกำกับ ติดตาม และรายงานตามระบบการทำงานเป็นประจำ

4. สำนัก/กอง/ศูนย์ที่รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ทบทวน/ปรับโครงการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึงทบทวน/ปรับบทบาทภารกิจในความรับผิดชอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้เกิดผลสำเร็จที่ชัดเจน รวมทั้งสนับสนุนวิชาการและองค์ความรู้แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อน และบริหารจัดการโครงการและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแผนงาน/โครงการที่กำหนด

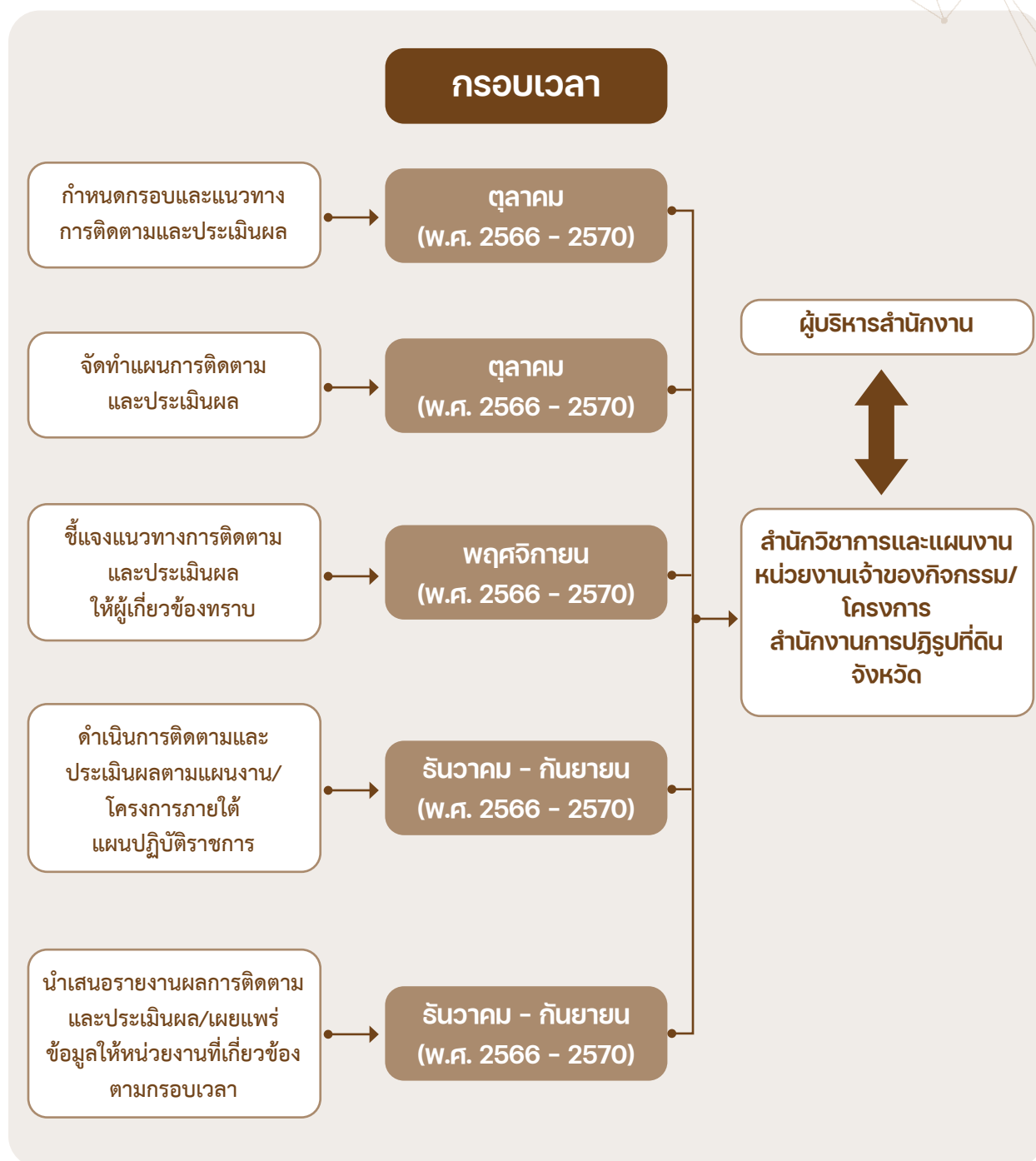
6. กำหนดกลไกการติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมบรรลุตามเป้าประสงค์ของแผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งสอดคล้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการติดตามและประเมินผล ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีกระบวนการติดตามประเมินผล ดังนี้

- 6.1 คณะทำงานจัดทำแผนปฏิรูปราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทำหน้าที่ในการกำหนดกรอบและแนวทางการติดตามและประเมินผล เพื่อวัดความสำเร็จในเชิงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าจากการดำเนินงาน รวมถึงการทบทวนและปรับปรุง เป้าหมายผลผลิตโครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัดผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์เพื่อให้แผนงาน/โครงการบรรลุเป้าหมายและสะท้อนความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของแผนปฏิรูปราชการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

6.2 หน่วยปฏิบัติที่ทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทำหน้าที่ในการจัดทำแผนการติดตามและประเมินผล กำหนดวิธีการ เครื่องมือที่เหมาะสมตามแผนงานโครงการ ชี้แจงแนวทางการติดตามและประเมินผล วิธีการจัดเก็บข้อมูล ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ดำเนินการติดตามและประเมินผลตามแผนที่กำหนดไว้ ร่วมกับสำนัก/กอง/ศูนย์ผู้รับผิดชอบโครงการ และรายงานผลการติดตามและประเมินผลให้ผู้บริหารสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น รวมถึง ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ทราบผลสำเร็จ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประกอบการจัดทำแผนฯ ในระยะต่อไป

6.3 หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานให้สำนักวิชาการและแผนงานตามกรอบเวลาที่กำหนดตามแผน

กลไกในการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี

ภาคผนวก

แผนงาน/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการ 5 ปี ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (พ.ศ. 2566 – 2570)

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
เป้าหมายที่ 1 การวางแผนและ การดำเนินการใช้ ประโยชน์ที่ดิน	1. งานจัดทำผังชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	1	1	1	1	1	5	แห่ง	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1		สพป.
	2. โครงการจำหน่ายการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศ/ภาพถ่ายดาวเทียม	8	8	8	8	8	40	ล้านไร่	12	12	12	12	12	60	สผส.
	3. โครงการการจัดทำสถานีอ้างอิงถาวรสนับสนุนงานสำรวจรังวัด RTK GNSS รูปแบบ NTRIP	-	6	6	-	-	12	สถานี	-	0.12	0.12	-	-	0.24	สผส.
	4. โครงการศึกษาศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินภายใต้บริบทการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อการพัฒนารายได้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	-	1	-	1	-	2	เรื่อง	1.25	1.25	1.25	1.25			สบท.
เป้าหมายที่ 2 การจัดหาที่ดิน เพื่อการปฏิรูปที่ดิน	1. โครงการจัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน														สจก.
	จำนวนที่ดินรัฐที่นำมาจัดให้แก่เกษตรกร	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	ไร่							
	จำนวนพื้นที่ที่ยึดคืนตามคำสั่งคสช. ที่ 36/2559	2	2	2	2	2	10	พื้นที่							

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	2. โครงการจัดหาที่ดินเอกชนเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	500	650	800	1,000.00	1,200.00	4,150	ไร่	1.80	1.80	1.80	1.80	1.80	9.00	
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของที่ดินเอกชนที่จัดซื้อเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	60	60	60	60	60									
	3. โครงการสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อใช้ในงานปฏิรูปที่ดิน (สบท.)	วงเงิน 500	วงเงิน 500	วงเงิน 500	วงเงิน 500	วงเงิน 500	วงเงิน 2,500	ล้านบาท							สบท.
	กิจกรรมการสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้ในการจัดหาที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน	70	75	80	85	90		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของการใช้จ่ายเงินเพื่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่เป็นไปตามแผนที่กำหนด	1	1	-	-	-	1	เรื่อง	-	-	-	-	-		สจก.
	4. โครงการศึกษาแนวทางการได้มาที่ดินเอกชนเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในกรณีที่ดินจะหลุดจำนองหรือทรัพย์สินขายทอดตลาด														

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
เป้าหมายที่ 3 การจัดที่ดิน แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร หน่วยงานและ บุคคลอื่น	1. โครงการปรับปรุงแผนที่ท้าย พระราชกฤษฎีกาและปักหลัก แนวเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นไป ตามการปรับปรุงแนวเขตที่ดิน ของรัฐแบบบูรณาการ (One Map)														สผส.
	1.1 กิจกรรมปรับปรุงแผนที่ท้าย พระราชกฤษฎีกาตาม One Map	7	7	7	7	7	35	พื้นที่	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	200.00	
	1.2 กิจกรรมปักหลักตามแนวเขต One Map	1	1	1	1	1	5	พื้นที่							
	2. โครงการปรับปรุงแปลงที่ดิน การจัดทำสารบบที่ดิน และการ จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน เอกชน														สผส.
	2.1 กิจกรรมการกำหนดแปลงที่ดิน และการจัดทำสารบบที่ดิน เอกชน	110,000	110,000	110,000	110,000	104,528	544,528	ไร่	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	12.5	
ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จในการ กำหนดแปลงที่ดิน และการจัดทำ สารบบที่ดินเอกชน		80	85	90	95	100									

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	2.2 กิจกรรมการปรับปรุงแผนที่โดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียมแบบจลน์ (RTK GNSS Network)	110,000	110,000	110,000	110,000	104,528	544,528	ไร่	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	14	
	ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จในการปรับปรุงแผนที่โดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งฯ	80	85	90	95	100									
	2.3 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน	110000	110000	110000	110000	104528	544528	ไร่		0.354	0.424	0.531	0.615	1.924	
	ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จในการปรับปรุงแผนที่โดยวิธีแผนที่ชั้นหนึ่งฯ	80	85	90	95	100									
	3. โครงการสำรวจพื้นที่คงค้างการจัดที่ดิน (ปิดพื้นที่คงเหลือ)	720,000	720,000	720,000	720,000	720,000	3,600,000	ไร่	12.72	12.72	12.72	12.72	12.72	63.6	สจก.
	4. โครงการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน														
	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน	45,000	45,000	45,000	45,000	45,000	225,000	ราย	200	200	200	200	200	1000	สจก.
	จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน	2	2	2	2	2	10	สถาบัน							
	จำนวนพื้นที่ที่จัดที่ดินและจัดทำสัญญาเช่า/เช่าซื้อที่ดินเอกชน	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000	35,000	ไร่							

แบบปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
เป้าหมายที่ 4 การคุ้มครองที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	5. โครงการสำรวจรังวัดปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS Network	5	5	5	5	5	25	ล้านไร่	371.3	371.3	371.3	371.3	371.3	1,856.50	สผส.
	6. โครงการศึกษาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน			1				เรื่อง	1.5	1.5	2				สบท.
	7. โครงการแต่งตั้งผู้แทนเกษตรกรเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	16		16		16	48	ราย	0.1		0.1		0.1	0.3	สผผ.
	8. โครงการจัดประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	6	6	6	6	6	30	ครั้ง	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	9	สผผ.
	1. โครงการตรวจสอบที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	3.5	3.5	3.5	3.5	3.5	17.5	ล้านไร่	40	40	40	40	40	200	สจก.
	2. โครงการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานที่ดิน	2	2	2	2	2	10	เรื่อง	1	1	1	1	1	5	
	3. โครงการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินและเกษตรกร	1	1	1	1	1	5	เรื่อง	1	1	1	1	1	5	
	4. โครงการติดตามและประเมินผลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ภาวะเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตครัวเรือนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	2	2	2	2	2	10	เรื่อง	0.14	0.14	0.14	0.14	0.14	0.7	สผผ.

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 1 การบริหารจัดการและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน						
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี					
	5. โครงการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำและเครือข่ายผู้นำเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน								10	12	14	16	18	70	สพท.					
	จำนวน คปจ. อสปก. และผู้นำเกษตรกร	2,818	2,848	2,878	2,908	2,938	14,390	ราย												
	การติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน	1	1	1	1	1	5	งาน												
	เครือข่ายเชื่อมโยงระดับภาค	4	4	4	4	4	4	เครือข่าย												
	เครือข่ายเชื่อมโยงระดับประเทศ	1	1	1	1	1	1	เครือข่าย												
	ตัวชี้วัด: ร้อยละความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของผู้นำเกษตรกรและเครือข่ายผู้นำในการคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	85	80	90	95	100														
รวมงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการ (ล้านบาท)																				
															703.01	705.38	708.05	707.94	708.88	3,522.76

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมาย แบบปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
เป้าหมายที่ 1 การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ในเขตปฏิรูปที่ดิน	1. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน														สพป.
	1.1 กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ	92	92	78	75	73	410	แห่ง	245.7825	245.7825	245.7825	245.7825	245.7825	1228.91	
	1.2 กิจกรรมพัฒนาเส้นทางคมนาคม	120	145	170	195	220	850	กม.	428.3328	428.3328	428.3328	428.3328	428.3328	2141.66	
	1.3 กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน	7	12	13	13	20	65	แห่ง	25.30	25.3	25.3	25.3	25.3	126.50	
	1.4 กิจกรรมก่อสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างใหม่	50	50	50	50	50	250	แห่ง	263.02	263.02	263.02	263.02	263.02	1315.10	
	2. โครงการออกแบบวางผังแปลงที่ดินเพื่อการพัฒนาเกษตรกรรมภายใต้ความตกลงระหว่างราชอาณาจักรไทยกับญี่ปุ่น สำหรับความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในเขตปฏิรูปที่ดิน (Japan - Thailand Economic Partnership Agreement - JTEPA	-	1	-	1	-	2	แปลง	-	0.02	-	0.02	-	0.04	สวผ. และ สพป.

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	3. โครงการพัฒนาระบบโซลาร์เซลล์ เพื่อแสงสว่างและการบริหารจัดการ น้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (GIZ)	1	-	-	-	-	1	ระบบ	0.9	0.9	-	-	-	1.80	สวผ. และ สพป.
	4. โครงการสนับสนุนเงินกองทุน การปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อใช้ในงาน ปฏิรูปที่ดิน (สบท.)														
	กิจกรรมการสนับสนุนเงินกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อ พัฒนาศักยภาพพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	วงเงิน 350	วงเงิน 350	วงเงิน 350	วงเงิน 350	วงเงิน 350		ล้านบาท							สบท.
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของการใช้จ่ายเงิน เพื่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่เป็นไป ตามแผนที่กำหนด	80	85	90	95	100									

แบบปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย							งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี		
เป้าหมายที่ 2 การอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพ แวดล้อมในเขต ปฏิรูปที่ดิน	1. โครงการอนุรักษ์ พันธุ์ และ บรรพบุรุษสัตว์ในเขต ปฏิรูปที่ดิน															สพป.
	1.1.กิจกรรมฝายชะลอน้ำแบบ ชั่วคราวสำหรับการเพิ่ม ประสิทธิภาพของแหล่งน้ำใน เขตปฏิรูปที่ดิน	300	300	300	300	300	1,500	แห่ง	16	16	16	16	16	80.00		
	1.2.กิจกรรมแผนเตรียมความพร้อม รับมือภัยพิบัติในเขตปฏิรูป ที่ดิน	3	3	3	3	3	15	งาน	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	2.50		
	2. โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	10,000	12,000	14,000	16,000	18,000	70,000	ไร่	32.000	32.000	32.000	35.000	38.000	169.00	สพท.	
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของพื้นที่มีการ ปรับเปลี่ยนสู่ระบบเกษตรอินทรีย์	50	50	50	50	50		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : พันธุ์เกษตรอินทรีย์ พร้อมเข้าสู่ระบบการตรวจรับรอง มาตรฐาน (พื้นที่ปี 3)	20	20	20	20	20		ร้อยละ								
ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น (ปีละ)	3	3	3	3	3		ร้อยละ									
ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น (ภายในปี 2570)						10		ร้อยละ								

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตวิบูลย์ (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น	3	3	3	3	3		ร้อยละ							
	3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	2,700	2,700	2,700	2,700	2,700	13,500	ไร่	9.5452	10.4225	10.9436	11.4908	12.0653	54.47	สพท.
	เกษตรกรที่เข้าร่วมมีการรวมกลุ่ม	60	60	60	60	60	300	กลุ่ม							
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของพื้นที่ใหม่ที่ได้ รับการส่งเสริมปรับเปลี่ยนสู่เกษตร ทฤษฎีใหม่	60	60	60	60	60		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (ปีละ)	3	3	3	3	3		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (ภายในปี 2570)					10		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตร ปลอดภัยเพิ่มขึ้น	3	3	3	3	3		ร้อยละ							

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 2 การเพิ่มศักยภาพพื้นที่ในเขตภูฏาน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย								งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
4. โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตภูฏาน	ตัวชี้วัด : ร้อยละของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบวนเกษตร	20,000	25,000	30,000	35,000	40,000	150,000	ไร่		46,000	47,000	48,000	49,000	50,000	240,000	สพท.
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบวนเกษตร	30	30	30	30	30		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น (ปีละ)	3	3	3	3	3		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น (ภายในปี 2570)					10		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น	3	3	3	3	3		ร้อยละ								
5. โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัสดุพิเศษและวัสดุทางการเกษตรในพื้นที่เกษตรเขตปฏิรูปที่ดิน	ตัวชี้วัด : พื้นที่เผาไหม้และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง	1,440	1,440	1,440	1,440	1,440	7,200	ราย		9.73	9.73	9.73	9.73	9.73	48.65	สพท.
	ตัวชี้วัด : พื้นที่เผาไหม้และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง	72	72	72	72	72		จุด								
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าจากการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น			3	3	3		ร้อยละ								
รวมงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการ (ล้านบาท)										1,077.11	1,079.01	1,079.61	1,084.18	1,088.73	5,408.63	

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
เป้าหมายที่ 1 การพัฒนา ศักยภาพ เกษตรกรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	1. โครงการวิจัย พัฒนาทาง ด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยี การเกษตร														สพป.
	1.1 กิจกรรมวิจัย พัฒนาทางด้าน วิศวกรรมและเทคโนโลยีทาง การเกษตร	2	2	2	2	2	10	ชิ้นงาน	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.5	
	1.2 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ งานพัฒนาด้านวิศวกรรมและ เทคโนโลยีแก่เกษตรกร	300	300	300	300	300	1,500	ราย	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	2.5	
	ตัวชี้วัด : สัดส่วนของงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้าน การเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่า	10	15	20	25	30		ร้อยละ							
	2. โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริม ศิลปหัตถกรรม	1000	1050	1100	1150	1200	5,500	ราย	38.9	40.845	42.8873	45.0316	47.2832	214.947	ศพส.
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละ ไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ							

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						รวม 5 ปี		หน่วยงาน
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570			
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2570					10		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรผลิตภัณฑ์เกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ								
	3. โครงการส่งเสริมการค้าแรงงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1,700	1,800	1,900	2,000	2,100	9,500	ราย	27.87	29.2496	30.712	32.2476	33.86	153.939		กปร.
	ตัวชี้วัด : เกษตรกรเป้าหมายที่นำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่า	40	45	50	55	60										
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2570					10		ร้อยละ								

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	4. โครงการส่งเสริมสินค้าเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดินเข้าสู่ระบบ รับรองมาตรฐาน GAP	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	ราย	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	150.00	สพท.
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของเกษตรกรที่ยื่น ขอรับรองมาตรฐานผ่านการรับรอง มาตรฐานสินค้าเกษตร	70	70	70	70	70		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของเกษตรกรคง สถานะรับรองตามทะเบียนที่ได้รับ การรับรอง	70	70	70	70	70		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละ ไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน เกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2570					10		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรตาม การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีเฉลี่ย เพิ่มขึ้น	3	3	3	3	3		ร้อยละ							

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย							งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	5. โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การตลาดของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	ราย	31.32	31.32	31.32	31.32	31.32	156.62	สพท.
	ตัวชี้วัด : เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็น Existing Smart Farmer และมีรายได้เฉลี่ยสุทธิขั้นต่ำ เทียบเท่าค่าแรงขั้นต่ำของประเทศไทย โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและบริหารจัดการ	900	900	900	900	900	4,500	ราย							
	ตัวชี้วัด : Existing Smart Farmer ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer ต้นแบบ/ผู้ประกอบการ	300	300	300	300	300	1,500	ราย							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : Smart Farmer มีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นเป็น 300,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในปี พ.ศ. 2570														

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	6. โครงการสร้างและพัฒนาศูนย์ส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรและพืชอื่นในเขตปฏิรูปที่ดิน	5						ศูนย์	10.05	10.05	10.05	10.05	10.05	50.25	สพท.
	ฐานการเรียนรู้และปัจจัยการผลิตพืชสมุนไพรและพืชอื่น	25	25	25	25	25	125	ฐาน							
	ขยายผลองค์ความรู้	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500	ราย							
	พันธุ์พืชสมุนไพรและพืชอื่น	25,000	25,000	25,000	25,000	25,000	125,000	กล้า							
	7. โครงการความร่วมมือกับประเทศญี่ปุ่นด้านการฝึกงานเยาวชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (JAEC)	2	2	2	2	2	10	ราย	0.124	0.124	0.124	0.124	0.124	0.62	สพท.
	8. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	6,000	7,200	8,650	10,400	12,500	44,750	ราย	400	400	400	400	400	2,000	สพท.

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
เป้าหมายที่ 2 การพัฒนา ศักยภาพสถาบัน เกษตรกรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	1. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานธุรกิจของสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	1	2	3	4	5	15	แห่ง							สบท.
	2. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงจากสมุนไพรและพันธุ์กรรมท้องถิ่นในเขตปฏิรูปที่ดิน	30	30	30	30	30	150	แห่ง	17.83	17.83	17.83	17.83	17.83	89.15	สบท.
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2570					10		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด:มูลค่าสินค้าจากฐานชีวภาพ(พืชสมุนไพรและพันธุ์กรรมท้องถิ่น)เพิ่มขึ้น	5	5	5	5	5		ร้อยละ							

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน		
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี	
	ตัวชี้วัด : สถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพชุมชนผ่านระบบ Original Equipment Manufacturer (OEM)	2	2	2	2	2		ผลิตภัณฑ์								
		17	17	17	17	17	17	สหกรณ์	11.348	17.678	17.678	16.8998	16.8998	80.5036	สพท.	
	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	10,000	ราย									
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ								
						10		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : สหกรณ์ในพื้นที่ คทช. มีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2							ร้อยละ								

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน		
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี	
	4. โครงการยกระดับศักยภาพ ธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินสู่ ความยั่งยืน															
	สหกรณ์	20	20	20	20	20		สหกรณ์								
	วิสาหกิจชุมชน	100	100	100	100	100		กลุ่ม								
	ตัวชี้วัด : สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้รับการพัฒนาความเข้มแข็งใน ระดับ 1 และ 2	75	80	85	90	95		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : วิสาหกิจชุมชน/กลุ่ม เกษตรกรมีความเข้มแข็งอย่างน้อย เฉลี่ย	10	20	30	30	30		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละ ไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ								
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2570					10		ร้อยละ								สพท.

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 3 การเพิ่มขีดความสามารถเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ	โครงการ	เป้าหมาย							งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
	5. โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	40	40	40	40	40	200	แปลง	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	250.00	สพท.
	ตัวชี้วัด : ต้นทุนการผลิตภาคเกษตร เฉลี่ยลดลง	6	6	6	6	6		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : จำนวนแปลงใหญ่ที่มี การบริหารจัดการสินค้าตลอด ห่วงโซ่คุณค่า	60	60	60	60	60		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น	5	5	5	5	5		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นปีละ ไม่น้อยกว่า	3	3	3	3	3		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : รายได้เงินสดสุทธิ ครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2570					10		ร้อยละ							
	6. โครงการส่งเสริมและพัฒนา สินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) (โครงการสำคัญ กษ ปี 66)	40	-	-	-	-	40	แห่ง	9.0138	-	-	-	-	9.0138	สพท.
	ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ เพิ่มขึ้น	3						ร้อยละ							
รวมงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการ (ล้านบาท)									667.06	667.70	671.21	674.11	677.97	3,358.05	

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ รายการ	โครงการ	เป้าหมาย								งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
เป้าหมายที่ 1 การพัฒนา องค์การ	1. โครงการจัดทำแผนกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรบุคคล ของ ส.ป.ก.	1	-	-	-	-	1	แผน	0.91	-	-	-	-	0.91	กกจ.
	ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จ การจัดทำแผนกลยุทธ์การ บริหารทรัพยากรบุคคลของ ส.ป.ก.	100						ร้อยละ							
	2. โครงการปรับปรุงหลัก เกณฑ์เส้นทางความ ก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) ของ ส.ป.ก.	1	-	-	-	-	1	เรื่อง	0.0114	-	-	-	-	0.0114	กกจ.
	ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จ ในการปรับปรุงหลักเกณฑ์เส้น ทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ ของ ส.ป.ก.	100						ร้อยละ							
	3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบงานโครงสร้างและ การบริหารกรอบอัตรา กำลังของ ส.ป.ก. (ไม่น้อย กว่า)	10	15	20	25	30	100	ตำแหน่ง	-	-	-	-	-	-	กกจ.

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ	โครงการ	เป้าหมาย						งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	4. โครงการ เสริมสร้างจริยธรรม พัฒนาองค์ความรู้เรื่องวินัย ทุจริต และผลประโยชน์ทับซ้อน (สัญญา)	250	280	300	320	350	1500	ราย	0.024	0.024	0.024	0.024	0.024	0.12	กกจ.
	ตัวชี้วัด : สัดส่วนของเจ้าหน้าที่กระทำผิดกฎหมายลดลง	10	15	20	25	30		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการอบรม	70	70	70	70	70		ร้อยละ							
	5. โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงาน ส.ป.ก.สู่ระบบราชการ 4.0													กพร.	
	5.1 กิจกรรมพัฒนาแนวทางการให้บริการของ ส.ป.ก.ให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใสด้วยนวัตกรรม	5	6	7	8	9	35	กระบวนการงาน	-	-	-	-	-		
	5.2 กิจกรรมยกระดับการให้บริการของ ส.ป.ก.สู่ความโปร่งใส (รางวัลทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร)	26	32	38	44	50	190	รางวัล	-	-	-	-	-		

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย								งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
	6. โครงการพัฒนามาตรฐานศูนย์บริการประชาชนแบบ One Stop Service	72	72	72	72	72	72	จังหวัด	77	80.85	85	89.25	93	425.1	สจก.
	7. โครงการติดตามและประเมินผลการพัฒนาเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน	4	4	4	4	4	20	เรื่อง	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.8	สวผ.
	8. โครงการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ คู่มือ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดิน	4	3	1	1	1	10	ฉบับ	-	-	-	-	-	-	สกม.
	9. โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	14	14	14	16	16	37	เรื่อง	0.74	0.805	0.886	1.027	1.276	4.726	สวผ.
	ตัวชี้วัด : สัดส่วนของงานวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จไม่น้อยกว่า	10	15	20	25	30		ร้อยละ							

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย							งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยงาน
	10. โครงการ จัด ทำ แผน พัฒนาการปฏิรูปที่ดินและ สร้างการรับรู้งานนโยบาย และงบประมาณเพื่อการ ขับเคลื่อนงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	5	ฉบับ							สวผ.
	ตัวชี้วัด : ผู้ใช้รับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในแผน ปฏิบัติการระยะสั้น ระยะ ยาว และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง (อย่างน้อย)	80	80	80	80	80		ร้อยละ							
	เป้าหมายที่ 2 การพัฒนา ระบบ โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี ดิจิทัลและระบบ การให้บริการเพื่อ สนับสนุนการ พัฒนาองค์กร	1. โครงการ การ พัฒนา โครงสร้างพื้นฐานระบบ ดิจิทัล	9	12	12	13	15	61	ระบบ	37.7147	38.6316	40.373	47.309	39.563	203.5913
	2. โครงการบูรณาการเชื่อมโยงและบริหารจัดการข้อมูลด้วยระบบดิจิทัล	1	1		3	1	6	ระบบ				29	10	47	
	3. โครงการนำนวัตกรรมและงานบริการดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กรสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล	4	1	3	1		9	ระบบ	25.55	3.95	21.95	4.95	0.95	57.35	

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย							งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570		รวม 5 ปี
	4. โครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นองค์กรดิจิทัล	5	5	5	5	5	6	ระบบ	1.33	1.38	1.38	1.38	1.38	6.85	
	5. โครงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริการเกษตรกรและประชาชน	2	2	3	2	2	3	ระบบ	0.205	0.21	7.215	0.225	0.25	8.105	
	6. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างการรับรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก.								0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	2.5	สบก.
	สารคดี	12	12	12	12	12	60	ตอน							
	สื่อสิ่งพิมพ์	12	12	12	12	12	60	บทความ							
	สื่อออนไลน์	24	24	24	24	24	120	ชิ้นงาน							
	สื่อวิทยุ	12	12	12	12	12	60	ชิ้นงาน							
	ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จในการสร้างการรับรู้ของผู้รับบริการเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	80	83	85	90	95									

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย								งบประมาณ (ล้านบาท)					หน่วยงาน	
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
เป้าหมายที่ 3 การพัฒนา บุคลากร	1. โครงการจัดทำแผนพัฒนา รายบุคคล (Individual Development Plan: IDP)	1,455	1,455	1,455	1,455	1,455	1,455	ราย		0.0412	0.05745	0.07375	0.08135	0.0815	0.33525	กกจ.
	ตัวชี้วัด : ร้อยละของบุคลากร ที่ได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนา รายบุคคล	50	70	90	100	100		ร้อยละ								
	2. โครงการจัดทำมาตรการ หรือแนวทางให้การส่งเสริม การประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	50	50	50	50	50	250	ราย		0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.05	กกจ.
	ตัวชี้วัด : ระดับคะแนน ITA ไม่ ต่ำกว่าระดับมาตรฐาน	85	86	87	88	90		ร้อยละ								
	3. โครงการสร้างองค์ความรู้ ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน	2	2	2	2	2	10	เรื่อง		-	-	-	-	-	-	กต.น.
	ตัวชี้วัด : สัดส่วนการปฏิบัติงาน ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบลดลง															

แผนปฏิบัติการเรื่องที่ 4 การเสริมสร้างสมรรถนะองค์การและบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (ต่อ)

เป้าหมาย แผนปฏิบัติ ราชการ	โครงการ	เป้าหมาย							งบประมาณ (ล้านบาท)						หน่วยงาน
		2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	หน่วยนับ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม 5 ปี	
	4. โครงการพัฒนาบุคลากร สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	2,000	2,050	2,100	2,200	2,300	10,650	ราย	29.28	29.2839	29.2839	29.2839	29.2839	146.4195	สพท.
	ตัวชี้วัด : ข้าราชการ ส.ป.ก. ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะ	70	75	80	85	90		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : ข้าราชการ ส.ป.ก. ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน	70	75	80	85	90		ร้อยละ							
	ตัวชี้วัด : ข้าราชการ ส.ป.ก. สามารถนำเทคโนโลยีไป ปรับปรุงการปฏิบัติงาน และ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งระบบ	70	75	80	85	90		ร้อยละ							
	5. โครงการสัมมนาเชิง ปฏิบัติการ หลักสูตร “ALROSMART” การส่งเสริม วัฒนธรรมองค์การของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	130	130	130	130	130	650	ราย	1.0738	1.0738	1.0738	1.0738	1.0738	5.369	สพท.
รวมงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการ (ล้านบาท)									179.9248	160.4528	188.5932	205.0062	178.2857	912.2547	

[illegible]